

PAPER DETAILS

TITLE: Çevrim içi akran öğretimi ile klasik gitar eğitimi

AUTHORS: Merve Nihan Ertekin Kaya, Abdullah Kaya

PAGES: 483-502

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/3971255>

Çevrim içi akran öğretimi ile klasik gitar eğitimi

Classical guitar education with online peer teaching

Merve Nihan Ertekin Kaya¹✉, Abdullah Kaya²✉

¹ Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Tokat, Türkiye.

² T.C. Milli Eğitim Bakanlığı, Konya, Türkiye.

ÖZ

Bu araştırmada güzel sanatlar liselerinde verilen gitar eğitiminde çevrim içi akran öğretimi uygulamaları sürecinin incelenmesi amaçlanmıştır. Gitar eğitimi alan üç öğrenen ve üç öğreten akran olmak üzere altı öğrenci ile yürütülen bu araştırmada eylem araştırması deseninden faydalanılmıştır. Araştırmanın verileri düzey belirleme kontrol listeleri, gözlem ve görüşme yolu ile toplanmıştır. Öğrenen akranların klasik gitar çalma beceri düzeyleri düzey kontrol listeleri ile belirlenmiş, uygulamalardan sonra öğrenciler ile görüşmeler yapılmış ve araştırmacı öğretmenin gözlemlerinden yola çıkarak araştırmacı günlüğü hazırlanmıştır. Elde edilen veriler tematik analiz ve yüzde analizi kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırma sonuçları çevrim içi akran öğretimi uygulamalarının öğrenen akranların klasik gitar çalma becerilerini geliştirdiğini ortaya koymaktadır. Yarı yapılandırılmış görüşmeler ile elde edilen verilere göre öğrencilerin çevrim içi akran öğretimi uygulamalarının klasik gitar çalma becerisine, çalışma alışkanlıklarına, gitar derslerine, iletişim becerilerine olumlu katkı sağladığını düşündükleri, öğrencilerin görüşlerine göre çevrim içi öğrenme ortamlarının avantajları ve dezavantajlarının bulunduğu sonuçlarına ulaşılmıştır. Araştırmacı günlüğünden elde edilen veriler de öğrencilerin derse yönelik ilgi ve motivasyonlarının artırdığını, derslerin verimli geçmesine katkı sağladığını ve öğrencilerin iletişim becerilerinin geliştirdiğini göstermektedir. Yapılan bu eylem araştırmasında çevrim içi klasik gitar eğitiminde akran öğretimi uygulaması süreci öğrenci ve öğretmen görüşleri ile aktararak güzel sanatlar liselerinde çalgı eğitiminde yaşanan sorunların çözümüne yönelik alternatif bir yaklaşım olarak değerlendirilebileceği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar kelimeler: gitar eğitimi, akran öğretimi, çevrim içi akran öğretimi, eylem araştırması, güzel sanatlar lisesi

ABSTRACT

This study aims to examine the process of online peer teaching practices in guitar education in fine arts high schools. Action research design was used in this research, which was conducted with six guitar students, three learners, and three teaching peers. Data were collected through level determination checklists, observations, and interviews. The classical guitar playing skill levels of the peer learners were determined using level checklists, interviews were held with the students after the practice, and the researcher prepared a diary based on the observations of the researcher. The obtained data were analyzed using thematic and percentage analyses. The research results reveal that online peer teaching practices improve the classical guitar-playing skills of peer learners. According to the data obtained through semi-structured interviews, it was concluded that the students thought that online peer teaching practices contributed positively to their classical guitar playing skills, study habits, guitar lessons, and communication skills and that there were advantages and disadvantages of online learning environments according to the students' opinions. The data obtained from the researcher's diary also shows that it increases students' interest and motivation in the course, contributes to the efficiency of the courses, and improves students' communication skills. In this action research, the process of peer teaching practices in online classical guitar education was presented in line with the opinions of students and teachers, and it was concluded that it can be considered as an alternative approach to solving the problems experienced in instrument education in fine arts high schools.

Keywords: guitar education, peer learning, online peer learning, action research, fine arts high school

Merve Nihan Ertekin Kaya — mnertekin@gmail.com

Geliş tarihi/Received: 31.05.2024 — Kabul tarihi/Accepted: 04.10.2024 — Yayın tarihi/Published: 30.12.2024

Telif hakkı © 2024 Yazar(lar). Açık erişimli bu makale, orijinal çalışmaya uygun şekilde atıfta bulunulması koşuluyla, herhangi bir ortamda veya formatta sınırsız kullanım, dağıtım ve çoğaltmaya izin veren [Creative Commons Attribution License \(CC BY\)](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/) altında dağıtılmıştır.

Copyright © 2024 The Author(s). This is an open access article distributed under the [Creative Commons Attribution License \(CC BY\)](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/), which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium or format, provided the original work is properly cited.

1. GİRİŞ

Müzik eğitiminin bir boyutu olan çalgı eğitimi, mesleki ve özengen olarak öğrencinin fiziksel yapılarına, işitsel ve özel yetenek düzeylerine uygun olarak oluşturulan öğretim programı çerçevesinde bireylere verilmektedir. Çalgı eğitimi *"teknik temele dayalı olarak müzikal ifadeye ulaşmak için oluşturulan yöntemler bütünü"* olarak tanımlanmaktadır (Özçelik Herdem, 2018, s. 945). Çalgı eğitimi özengen çalgı eğitimi veren kurumlarda, genel müzik eğitiminin bir parçası olarak okullarda ve mesleki müzik eğitimi veren kurumlarda mesleki sanat eğitiminin bir parçası olarak verilmektedir.

Milli Eğitim Bakanlığına bağlı ortaöğretim kurumlarından olan güzel sanatlar liseleri mesleki sanat eğitimi kapsamında çalgı eğitiminin verildiği kurumlardan biridir. Öztürk'e (2003) göre güzel sanatlar liseleri ülke kültürünü ve sanat eğitimini zenginleştiren, ülkemiz insanlarının çağdaş yüzünü ortaya çıkaran ve yetenekli bireylerin eğitilmesine olanak sağlayan önemli eğitim kurumlarıdır. Bu kurumda verilen müzik ağırlıklı eğitimlerde eğitim sürecinin sağlıklı ilerlemesi için iyi düzenlenmiş öğretim programlarına, alanında yetkin branş öğretmenlerine ve uygun düzenlenmiş fiziksel koşullara ihtiyaç duyulmaktadır. Bu koşullarda var olan eksiklikler verilen eğitime olumsuz yönde yansımaktadır. Güzel sanatlar liselerinde karşılaşılan en önemli sorun çalgı dersine ayrılan haftalık ders süresinin yetersizliğidir (Aslan, 2021; Çiçek ve Apaydınlı, 2016; Kolbaşı ve Bulut, 2020; Topalak, 2013; Topalak ve Yazıcı, 2014; Yiğit, 2016).

Güzel Sanatlar Liseleri'nde verilen bireysel çalgı derslerinden biri de klasik gitar eğitimidir. Milli Eğitim Bakanlığı (2018) tarafından hazırlanan gitar öğretim programı incelendiğinde programın amaçlarının gitarın Türk ve dünya müziğindeki yerini kavrama, gitarın sunduğu müzik yapma olanaklarını tanıma, ses üretiminde sağ ve sol el mekaniğini kavratma, gitarda başlangıç ve orta düzey çalma tekniklerini seslendirilen eserlerde uygulama, gitarda başlangıç ve orta teknik düzeylerde Türk ve dünya müziği dağarından bir repertuar oluşturma, teknik ve müzikal gelişimini sağlamada sorumluluk bilinci oluşturma, bireysel ve grup çalışmalarında kendini müzik yolu ile ifade edebilme becerilerini kazanma olarak belirlendiği görülmektedir. Öğretim programının uygulanması ve dersin amaçlarının yerine getirilmesi için ise uygun koşulların bulunmadığı, çalgı eğitimi (gitar) dersine ayrılan zamanın yetersiz olduğu, bire bir olması gerekirken iki ya da üç kişilik grupla sürdürülen gitar derslerinin zamanı daha da kısıtlı hale getirdiği; bu nedenle güzel sanatlar liselerinde verilen klasik gitar eğitiminde karşılaşılan sorunların çözümü için geleneksel öğretim yöntemlerinin dışına çıkılmasının ve farklı yöntem ve yaklaşımlara başvurulmasının gerekli olduğu düşünülmektedir. Klasik gitar eğitiminde farklı öğrenme ve öğretme modellerinin kullanıldığı araştırmalar bu modellerin öğretime katkı sağladığını göstermektedir (Kaya, 2023; Kuyumcu, 2022; Onibala vd., 2023; Tuisku ve Ruokonen, 2017; Yılmaz ve Zahal, 2023; Yokuş, 2021). Bu araştırmada klasik gitar eğitiminde karşılaşılan sorunlar nedeniyle öğrenciler arasındaki bireysel farklılıkların oluşmasının ve bununla birlikte öğrenme sürecinin olumsuz etkilenmesinin önüne geçebilmek için genç bireyler olan bu yaş grubunda akran ilişkileri, çalgı öğretiminin öğrencilerin birbirlerinden öğrenmelerine olanak sunan yapısı göz önünde bulundurularak akran öğretimi uygulamalarının etkili olabileceği düşünülmüştür.

Akran *"yaş, eğitim durumu, sosyal konum gibi benzer özelliklerin bir araya getirdiği ve karşılıklı iletişim içinde olan gruplar"* (Fazlıoğlu, 2012, s. 235); akran öğretimi ise *"iki öğrencinin, birbirlerine öğretmenlik yaparak küçük bir öğrenme ortamı oluşturmaları"* (Öncül, 2022, s. 34) olarak tanımlanmaktadır. Akran öğretimi ile ilgili yapılan daha kapsamlı bir tanım ise şöyledir: *"Akran öğretimi, öğretmen olmayan kişilere belirli bir program doğrultusunda onlara benzer ya da farklı yaş akranlarına ders verme ve yardım etme gibi becerileri kapsayan bir eğitim uygulaması fırsatı verilmesi doğrultusunda iki yönlü bazı becerilerin kazanıldığı bir eğitim yöntemidir."* (Can, 2009, s. 47). Akran öğretimi, yapılandırmacı yaklaşıma dayalı olan aktif öğrenme modellerinden biridir. Yapılandırmacı yaklaşım geleneksel öğretme-öğrenme kuramlarına karşı çıkan, yaparak-yaşayarak öğrenme üzerine temellenen, öğrenmeyi bir insan hakkı ve sorumluluğu olarak ele alan bilişsel yapılar oluşturulurken öğrencinin süreçte aktif olarak yer aldığı bir yaklaşımdır (Aydın, 2016).

Akran öğretimi sürecinde iki gruba ayrılan öğrencilerden biri öğrenci rolünü üstlenirken diğeri de acemi öğretmen rolündedir. Akran öğretiminde amaç öğrenciler arasında bilgi alışverişi ve yardımlaşma yoluyla iki taraflı olarak becerilerin kazanılması ve öğrencilerin etkileşim halinde olması ile dikkatlerini dersi içeriğine yoğunlaştırmalarını sağlamaktır (Mazur, 2019; Topping, 2005).

Müzik eğitimi ve akran öğretimini birlikte ele alan araştırmalar incelendiğinde akran öğretimi uygulamalarına müziğin çeşitli alanlarında, farklı yaş gruplarında, çalgı ya da çalgı toplulukları eğitiminde başvurulduğu görülmektedir. İlkokul öğrencilerinin müzik eğitiminde Turner (2023), orkestra eğitiminde Saccardi (2022); ortaokul öğrencilerinin müziksel okuma becerilerinde Graham (2020), müzik toplulukları eğitiminde Johnson (2017), Kusek (2017); lise öğrencilerinin müziksel okuma becerilerinin gelişiminde Quiñones-Ramírez ve

diğerleri (2023), çalgı orkestrası eğitiminde Kowalkoski (2021) ritmik okuma becerilerinin gelişiminde Johnson (2011), Duran ve diğerleri (2020), genel müziksel gelişimlerinde Torsney (2015); yükseköğretim düzeyindeki öğrencilerin müziksel işitme becerilerin gelişiminde Ilomaki, 2013), çalgı eğitiminde Baker (2008), Can (2009), Ercan ve Yıldırım Orhan (2016), Ferm Thorgersen, (2014), Nielsen ve diğerleri (2018), Saccardi (2023); ses eğitiminde Jung (2013), Latukefu (2009); popüler müzik eğitiminde Forbes (2020), Lebler (2007, 2008) müzik eğitiminin çeşitli alanlarında akran öğretimini içeren çalışmalar yapmışlardır.

Günümüzde öğrenmenin sağlanabilmesi için geleneksel yöntemlerin dışında yer ve zaman sınırı olmadan ve istenilen anda gerçekleştirilen teknoloji barındıran yenilikçi öğrenme modellerine ihtiyaç duyulmaktadır (Al-Okaily vd., 2020). Farklı öğrenme modellerinin gelişen teknoloji ile birleştirilmesi ile yapılan uygulamalar çağın ihtiyaçlarını karşılayacak niteliktedir. Araştırmada akran öğretimi uygulamaları çevrim içi ortamlarda yapılmıştır. Bierema ve Merriam (2002) çevrim içi akran öğretimi *"öğrenen ve öğreten kişiler arasında, genellikle sınırsız, eşitlikçi ve niteliksel olarak geleneksel yüz yüze mentorluktan farklı olan, öğrenmeyi, tavsiye vermeyi, teşvik etmeyi ve modellemeyi sağlayan, bilgisayar aracılı, karşılıklı yarar sağlayan bir ilişki"* olarak tanımlamışlardır (s. 214). Yapılan araştırmalar incelendiğinde eğitimde çeşitli alanlarda çevrim içi akran öğretimi uygulamalarının yapıldığı görülmüştür (Chu, Chen ve Tsai, 2017; Dekhinnet vd., 2008; Evans ve Moore, 2012; Herrera Bohórquez vd., 2019; Tsuei, 2012). Ancak müzik eğitimi alanında yapılan literatür incelemesi sonucunda yalnızca Herman (2021) tarafından müzik öğretmeni adaylarının çevrim içi akran öğretimine ilişkin algılarının incelendiği araştırmaya rastlanmıştır. Goodrich (2021b) tarafından yapılan araştırmada da ifade edildiği gibi müzik eğitimi alanında çevrim içi akran öğretimi uygulamalarının eksikliği dikkat çekmektedir. Literatürdeki bu eksiklik ve yapılandırmacı yaklaşımın bir boyutu olan akran öğretimin çevrim içi yöntemler aracılığı ile uygulanması ile alanda yaşanan sorunlara alternatif bir yaklaşım sunması araştırmanın önemini ortaya koymaktadır.

1.1. Araştırmanın Amacı

Eylem araştırması yapılan bu araştırmada güzel sanatlar lisesinde öğrenimlerini sürdürmekte olan öğrencileriyle yapılan çevrim içi akran öğretimi ile klasik gitar eğitimi uygulamalarının etkilerini keşfetmek amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda araştırmanın problemi "Çevrim içi akran öğretimi ile yapılan klasik gitar derslerinin öğrenme sürecine etkisi nasıldır?" olarak belirlenmiş ve aşağıda verilen sorulara yanıt aranmıştır:

- 1- Klasik gitar eğitiminde çevrim içi akran öğretimi uygulamaları ile öğrenen öğrencilerin klasik gitar çalmada teknik becerileri nasıl bir gelişim göstermiştir?
- 2- Klasik gitar eğitiminde çevrim içi akran öğretimi uygulamalarına ilişkin öğrencilerin görüşleri nelerdir?
- 3- Klasik gitar eğitiminde çevrim içi akran öğretimi uygulamalarına ilişkin öğretmen görüşleri nelerdir?

2. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Modeli

Çevrim içi akran öğretimin klasik gitar eğitiminde kullanılmasının öğrenciler üzerindeki etkilerini ortaya koymayı amaçlayan bu araştırmada nitel araştırma yönteminden yararlanılmış ve araştırma eylem araştırması modeli ile desenlenmiştir.

Eylem araştırması, sınıflardaki ve idari, liderlik, sosyal ve topluluk ortamları gibi diğer uygulayıcı temelli ortamlardaki koşulları ve uygulamaları iyileştirmek için kullanılan yaygın bir metodolojidir (Craig, 2009, s. 2). Eylem araştırmaları öğretmenlerin uygulama sürecindeki problemlerine odaklanır ve uygulamaların geliştirilmesini sağlar. Öğretmenlerin problem çözümlerine yönelik yansıtma yapmalarını ve sonuçları ile birlikte uygulama süreçlerini meslektaşlarıyla paylaşmalarını sağlar (Ocak ve Akkaş Baysal, 2020, s. 1, 3). Bu araştırma klasik gitar eğitiminde öğretmenin öğrenme ortamındaki koşulları ve uygulamaları iyileştirme amacı taşıması ve sürecin öğrenci ve öğretmen görüşleri doğrultusunda incelenmesi bakımından eylem araştırması niteliği taşımaktadır.

2.2. Çalışma Grubu

Araştırmacının katılımcılarını, araştırmacılarından birinin görev yapmakta olduğu Konya Çimento Güzel Sanatlar Lisesi'nde 2022-2023 eğitim öğretim yılında öğrenim gören 6 klasik gitar öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırmacının bu kurumda görev yapması ve kendisini eylem araştırması yapmaya yönlendiren sorunları bu kurumda tespit etmesi de araştırmacının katılımcılarının belirlenmesinde etken olmuştur. Araştırmacının katılımcıları amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme yolu ile belirlenmiştir. Ölçüt örnekleme, "örneklemin problemle ilgili olarak belirlenen niteliklere sahip kişiler, olaylar, nesneler ya da durumlardan oluşturulması" olarak tanımlanır (Büyüköztürk vd., 2020, s. 95).

Akran öğretimi karşılıklı ve çapraz olmak ikiye ayrılmıştır. Karşılıklı akran öğretiminde öğretici ve öğrenen aynı kademededir ve dönüşümlü olarak öğretici-öğrenen rolü üstlenmekte iken çapraz akran öğretiminde öğretici öğrenenden kademe veya akademik üst seviyede olmalıdır (Fantuzzo vd., 1995).

Bu araştırmada çapraz akran öğretimi kullanılmış ve katılımcılar belirlenirken birtakım ölçütler dikkate alınmıştır. Bu ölçütler öğrencilerin klasik gitar çalma becerisi düzeyleri ve çalgı çalışma alışkanlıkları olmuştur. Öğretmenin ders içi ve ders dışı gözlemlerinden yola çıkılarak klasik gitar çalma becerileri ve çalgı çalışma alışkanlıkları yetersiz olan 3 öğrenci öğrenen akran grubunu, klasik gitar çalma becerileri ve çalgı çalışma alışkanlıkları yeterli olan 3 öğrenci de öğreten akran grubunu oluşturmuştur.

2.3. Veri Toplama Araçları

Eylem araştırmalarında araştırma verileri nicel ve nitel veri toplama araçları ile toplanabilmektedir. Eylem araştırması sürecini anlamak, problemi farklı açılardan ele almak ve veri çeşitlemesi ile geçerliliğini ve inandırıcılığını arttırmak amaçlarıyla birçok veri toplama tekniğinden faydalanılabilir (Creswell, 2015; Zeichner ve Noffke, 2010). Bu araştırmacının verileri düzey belirleme kontrol listesi, video kayıtları, araştırmacı günlüğü ve yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır.

Araştırmada kullanılan veri toplama araçlarından biri olan kontrol listeleri davranışlar, özellikler, ödevler ve beceriler gibi belli nitelikleri belirler. Çeşitli amaçlar için kullanılan kontrol listeleri bulunmaktadır. Bunlardan biri de bir üründe veya performansta aranılan özellikleri belirlemek için kullanılan ve gözlemcinin her bir özelliğin düzeyini karşılaştırmasına olanak veren düzey belirleme kontrol listeleridir (Johnson, 2014, s. 88). Bu araştırmada araştırmacılar tarafından hazırlanan düzey belirleme kontrol listesi ile çevrim içi akran öğretimi uygulamalarında klasik gitar eğitiminde sağ el parmaklarının tekli ve blok halde kullanımı; sol el parmaklarının bağımsız, yeterli baskı uygulayarak kullanımı; dizi çalarken sol elde yeterli baskı uygulama, notaları doğru bir şekilde seslendirme, dizi çalarken sağ elde parmak sıralamasını doğru kullanma ve bağlı şekilde çalma becerilerinin gelişim düzeyleri incelenmiştir.

Araştırmacı günlüğü, araştırma sürecinde araştırmacının yansıtıcı düşüncelerini kaydettiği kişisel notlarıdır. Araştırmacı günlükleri eylemlerin ve etkileşimleri süreci nasıl şekillendirdiği hakkında bir düşünme aracı olarak kullanılır (Glesne, 2016, s. 78-79). Bu araştırmada araştırmacı günlüğü araştırmacı öğretmen tarafından çevrim içi akran öğretimi ile klasik gitar eğitimi sürecini betimlemek amacıyla kullanılmıştır. Araştırmacı günlüğü hazırlanırken öğretmenin ders içi ve ders dışı gözlemlerinin yanı sıra öğretim sürecinin video kayıtlarından da faydalanılmıştır. Araştırmacı günlüğü tutulurken her öğrenciyle ilgili genel gözlemlere yer verilmiş; ayrıca öğrencinin klasik gitar çalmaya yönelik gelişimini, derse yönelik ilgisini, arkadaşları ile olan iletişimine ilişkin gözlemleri içeren alt başlıklar oluşturulmuştur.

Nitel araştırmalarda görüşme bireylerin tutum ve değerlerine ulaşmak için kullanılan bir veri toplama aracıdır. Görüşmelerde kapalı uçlu sorular yerine açık uçlu soruların sorulması ile üzerine daha fazla düşünülmüş yanıtlar alınması muhtemeldir. Bu nedenle görüşülen kişilerin görüşlerine, olaylara ilişkin yorumlarına, anlayışlarına ve görüşlerine daha iyi ulaşılmasını sağlar (Byrne, 2018). Bu araştırmada da öğrencilerin uygulama sürecine ilişkin görüşleri açık uçlu sorulardan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. Bu görüşme formu öğrencilerin süreçle ilgili deneyimlerini, uygulamaların öğrenme süreçlerine katkı sağlayan yönlerini, uygulamaların olumlu ve olumsuz yanlarını ortaya koymak amacı ile yöneltilen soruları kapsamaktadır.

2.4. Eylem Araştırması Sürecinin Uygulanması ve Verilerin Toplanması

Alanyazın incelendiğinde eylem araştırmalarının yürütülmesinde kullanılan işlem basamaklarının çeşitli şekillerde ifade edildiği görülmüştür. Bu araştırmada ise müzik eğitimi alanında eylem araştırmaları konusunda

çalışan Cain (2008) tarafından hazırlanan dört aşamalı bir plan takip edilmiştir. Bu plan planlama, eylem, değerlendirme ve yansıtma aşamalarından oluşmaktadır. Planlama basamağı problemin analizini ve stratejik planlamaları içerir; eylem hazırlanan stratejik planın uygulanmasını ifade eder (Zuber-Skerritt, 1991). Cain (2008) eylem aşamasına veri toplama sürecini, değerlendirme aşamasına veri analizini dahil etmektedir (s. 287).

Bu araştırmada takip edilen araştırma basamakları ve uygulama süreci aşağıda verilen Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1

Eylem araştırması sürecinde takip edilen işlem basamakları

İşlem Basamağı	Yapılanlar
Planlama	Araştırmacı öğretmenin kişisel deneyim ve gözlemleriyle problemi belirlemesi
	Problem durumuna ilişkin literatür taramasının yapılması
	Ölçme araçlarının belirlenmesi ve geliştirilmesi
	Eylem planı için ders içeriklerinin hazırlanması
	Araştırma için gerekli izinlerin alınması
	Öğrenen ve öğreten akranların belirlenmesi
	Öğrenen ve öğreten akranların eşleştirilmesi
	Çevrim içi akran öğretimi uygulamalarında kullanılacak programın belirlenmesi ve kullanımının öğrencilere anlatılması; ihtiyaç duyan öğrencilere teknolojik destek sağlanması
	Öğreten akranlara önceden hazırlanan ders içeriklerinin verilmesi ve öğretim süreci hakkında bilgilendirilmeleri
	Uygulamalar başlamadan önce öğrenen akranların klasik gitar çalmada teknik becerilerinin düzey belirleme kontrol listesi ile tespit edilmesi
Eylem	Altı hafta süren çevrim içi akran öğretimi ile klasik gitar eğitimi uygulamalarının yapılması
	Araştırmacı öğretmenin araştırma sürecine ilişkin günlük tutması
	Öğrenen akranların altı hafta süren çevrim içi akran öğretimi sonrasında klasik gitar çalmada teknik beceri düzeylerinin belirlenmesi
Değerlendirme	Nitel ve nicel verilerin düzenlenerek analiz edilmesi
	Öğrenen ve öğreten akranların çevrim içi akran öğretimi ile klasik gitar eğitimine yönelik görüşlerinin alınması
Yansıtma	Çevrim içi akran öğretimi ile klasik gitar eğitimi sürecinin değerlendirilmesi

Araştırmanın verileri 2022-2023 eğitim öğretim yılında Konya Çimento Güzel Sanatlar Lisesi çalgı eğitimi (gitar) derslerinde 7 haftalık bir süreçte 6 öğrenciden toplanmıştır. Çalışmanın başladığı ilk hafta öğrenen öğrencilerin düzey kontrol listeleri ile klasik gitar çalmada teknik beceri düzeylerine ilişkin ilk puanları belirlenmiştir. Puanlar belirlenirken öğrenen akranların performansları video kaydına alınmış, klasik gitar eğitimi alanındaki iki uzmanın daha görüşüne başvurularak “sağ el tekniği”, “sol el tekniği” ve “dizi çalma” becerilerine ait üç uzmanın değerlendirmesinin puan ortalaması alınmıştır.

Öğrenciler çevrim içi akran öğretimi süreci ile ilgili bilgilendirilmiş ve soruları yanıtlanmıştır. Öğreten akranlara bir hafta öncesinde ders planları verilerek derse hazırlık yapmaları sağlanmıştır. Ders sürecinin devam ettiği altı hafta boyunca tüm öğrenen-öğreten akran gruplarının çevrim içi dersleri kayıt altına alınmıştır. Araştırmacılar her hafta bir araya gelerek video dersleri izlemiş, öğretmenin görüşleri doğrultusunda yeni eylem planları hazırlamışlardır. Ders kayıtları öğretmen araştırmacı tarafından ders sonlarında izlenmiş ve araştırmacı günlüğü tutulmuştur. Aşağıda verilen Tablo 2’de altı haftanın konu ve kazanımlarına yer verilmiştir.

Tablo 2*Akran öğretimi ile tasarlanmış gitar dersi haftalık ders planı*

Hafta	Konu	Kazanım
1. Hafta	Çok Sesli Çalmada Sağ El Tekniği	Çok sesli çalmada sağ elin temel hareket biçimlerini kavrar Çok sesli çalmada seslerin aynı anda blok olarak ya da ardışık olarak arpej tekniğiyle seslendirildiğini belirtir.
2. Hafta	Çok Sesli Çalmada Sağ El Tekniği	Çok sesli çalma için im ve ima parmaklarıyla boş tellerde blok olarak çalma hareketini uygular. Çok sesli çalmada p parmağının işlevini kavrar.
3. Hafta	Çok Sesli Çalmada Sağ El Tekniği	Çok sesli çalma için p ve ima parmaklarıyla boş tellerde karma çalma hareketlerini ilgili alıştırmalarda uygular. Boş tellerde p ile seslendirilen bas ses eşliğinde, i-m parmaklarıyla aynı telde ardışık çalma hareketlerini ilgili alıştırmalarda uygular.
4. Hafta	Çok Sesli Çalmada Sağ El Tekniği	Boş tellerde p ile seslendirilen bas ses eşliğinde, i-m parmaklarıyla tel geçişli ardışık çalma hareketlerini ilgili alıştırmalarda uygular. Arpej tekniğiyle boş tellerde tam ve ardışık parmak hazırlama tekniğini ilgili alıştırmalarda uygular Üç sestten oluşan çıkıcı ve inici legato tekniğini etüt ve eserlerde uygular
5. Hafta	Çok Sesli Çalmada Sol El Tekniği	Çok sesli çalmada sol elin temel hareket biçimlerini kavrar. Çok sesli çalmada sol elde birden fazla parmak aynı anda kullanılabilir. Sol el parmakları aynı pozisyon içinde hareket ederken dikey olarak aynı ve zıt yönde hareketler.
6. Hafta	Dizi Çalma Becerisi	1, 2, 3 ve 4. parmaklarla her parmağı diğerlerinden bağımsız biçimde kullanıldığı dikey hareketleri alıştırmalarda uygular. Sol majör dizi çalışmalarını uygular.

Uygulama süreci sonlandığında öğrenen akranların klasik gitar çalma becerisi düzeyleri düzey kontrol listesi ile tekrar ölçülmüştür. Ölçüm sırasındaki performansları video kaydına alınmış ve ilk puanlamada görüşlerine başvurulmuş klasik gitar eğitimi alanındaki iki uzmanın daha puanlaması istenmiştir. Öğrenen akranların “sağ el tekniği”, “sol el tekniği” ve “dizi çalma” becerilerine ait puanları araştırmacı öğretmen ve 2 uzman tarafından verilen puanların ortalaması alınarak belirlenmiştir. Yapılan uygulamaların sonunda araştırma katılımcıları ile çevrim içi akran öğretimi ile klasik gitar eğitimi sürecine ilişkin görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Yarı yapılandırılmış görüşme formu ile yapılan görüşmelerde öğrenen ve öğreten akranların öğrenme sürecine, edindikleri tecrübeler, uygulamaların klasik gitar çalma becerilerine olan etkisine, arkadaşları ve öğretmenleri ile ilişkilerine yönelik görüşleri alınmıştır.

2.5. Verilerin Analizi

Araştırmada araştırmacı günlüğü ve gözlem formu ile elde edilen verilerin analizinde tematik analizden faydalanılmış, düzey kontrol listesi ile elde edilen verilerin analizinde nitel verileri sayısallaştırmak amacıyla yüzde hesaplamaları kullanılmıştır.

Tematik analizde verilerdeki örüntüler (temalar) belirlenir, analiz edilir ve raporlanır (Braun ve Clarke, 2019). Örüntü, “veri setindeki bir eylemin/verinin en az iki kez tekrarlı, düzenli veya tutarlı bir şekilde ortaya çıkması” olarak tanımlanır ve araştırma bulguları için güvenilir kanıtlar sunar (Saldana, 2019, s. 5-6). Tematik analizi “araştırmacının veri seti içerisinde tekrar eden anlam örüntülerini bulmak için yapılan inceleme” olarak tanımlayan Braun ve Clarke (2019) tematik analizin işlem basamaklarını araştırmacının veriye aşına olması, ilk kodların oluşturulması, temaların aranması, temaların gözden geçirilmesi, temaların tanımlanması ve isimlendirilmesi, raporun hazırlanması olmak üzere altı aşamada sıralamaktadır. Bu araştırmada katılımcılarla yapılan görüşmelerden ve araştırmacı günlüğünden elde edilen veriler yukarıda sıralanan işlem basamakları izlenerek tematik analize tabi tutulmuş ve raporlanmıştır.

Yüzde hesaplamaları yapılırken ise öğrenen akranların klasik gitar çalma becerisi düzeyleri düzey kontrol listesi ile araştırmacı öğretmen ve klasik gitar alanında uzman iki eğitimci tarafından puanlanmış; üç eğitimcinin puanlarının ortalaması öğrencilerin puanlarını belirlemiştir. Yüzde hesaplamasında ise son değerlendirme puanı ve ilk değerlendirme puanı arasındaki fark yüz ile çarpılmış ve ilk değerlendirme puanına bölünmüştür.

Bu formülle elde edilen değer ilk ve son değerlendirme arasındaki puan farkının yüzdelik değişimini göstermektedir.

2.6. Geçerlik ve Güvenirlik

Nitel araştırmalarda araştırmacılar, katılımcılarla doğrudan iletişime geçerek, alanda uzun zaman harcayarak, detaylı anlamlara ulaşmak amacıyla derin bilgi yapısı anlamak istemektedirler (Creswell, 2013, s. 243). Lincholin ve Guba (1986) nitel araştırmalarda geçerlik ve güvenirliliğin sağlanması için nicel araştırmalarda geçerlik ve güvenirlilik kriterlerinde yer alan iç geçerlik (internal validation) yerine inandırıcılık (credibility), dış geçerlik (external validation) yerine aktarılabilirlik (transferability), güvenirlilik (reliability) yerine güvenilebilirlik (dependability) ve nesnellik (objectivity) yerine doğrulanabilirlik (confirmability) kavramlarını kullanmışlardır (s. 76-77). Creswell ve Miller (2000) nitel araştırmalarda kullanılan geçerlik stratejilerini veri çeşitlemesi, olumsuz durum analizi, araştırmacı önyargılarının yansıtılması, üye kontrolü, alanda uzun süre etkileşim, iş birliği, dış denetim, zengin yoğun betimleme, akran incelemesi olarak sıralamışlar ve bir araştırmada bu stratejilerden en az ikisinin kullanılmasının önemine dikkat çekmişlerdir. Bu araştırmada yukarıda verilen stratejilerde veri çeşitlemesi, dış denetim, zengin ve yoğun betimleme, alanda uzun süre etkileşim stratejileri geçerliği sağlamak amacıyla kullanılmıştır.

Veri çeşitlemesi ortaya çıkan bulguları doğrulamak için birden fazla araştırmacının, birden fazla veri kaynağının veya birden fazla yöntemin kullanılması olarak tanımlanmaktadır (Merriam, 1998, s. 204). Bu araştırmada veri toplama aracı olarak düzey kontrol listesi, görüşme formu ve araştırmacı günlüğünün kullanılması araştırmacının güvenirliliğine katkı sunmuştur.

Dış denetim çalışma ile bağlantısı bulunmayan bir denetçinin ürünleri incelemesi ve doğruluğunu denetlemesidir (Creswell, 2021, s. 254). Bu araştırmada araştırmacının nicel verilerini toplamak amacıyla kullanılan düzey kontrol listesinin hazırlanmasında alan uzmanlarının görüşlerinin alınması ve öğrencilerin klasik gitar çalma teknik becerilerin puanlanmasında uzmanların değerlendirmesiyle *dış denetim* stratejisinden faydalanılmıştır.

Araştırmada geçerliği sağlamada kullanılan stratejilerden bir diğeri de *zengin ve yoğun betimlemeler* kullanmak olmuştur. Creswell ve Miller'e (2000) göre zengin ve yoğun betimlemenin amacı okuyucularda bir çalışmada anlatılan olayları deneyimledikleri veya deneyimleyebilecekleri hissini üreten ifadeler olan gerçeğe benzerlik yaratmasıdır (s. 129)

Araştırmacının geçerliğini sağlama kullanılan son strateji ise alanda *alandaki uzun süreli etkileşim* olmuştur. Araştırmacının alanda uzun süreli etkileşim halinde olması araştırmacının veri üzerinde, öznel algılarından kaynaklanabilecek etkiyi anlamasını sağlamaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2006, s. 265-266). Bu araştırmada araştırmacılarından birinin eylem araştırmasının yapıldığı kurumda öğretmenlik yapması, eylem araştırması sürecinde olduğu gibi bu süreçten önce de aynı kurumda görev yapıyor olması araştırmacının araştırma ortamı ve öğrencilerle uzun süreli etkileşim halinde olduğunu göstermektedir.

3. BULGULAR

Bu araştırmanın birinci sorusu "Klasik gitar eğitiminde çevrim içi akran öğretimi uygulamaları ile öğrenen öğrencilerin klasik gitar çalmada teknik becerileri nasıl bir gelişim göstermiştir?" olarak belirlenmiştir. Bu soruya yanıt bulmak amacıyla çevrim içi akran öğretimi öncesinde ve sonrasında öğrenen akranların klasik gitar çalma becerileri düzeyleri düzey kontrol listeleri ile tespit edilmiştir. Aşağıda verilen Tablo 3, öğrenen akranların klasik gitar çalma becerilerine ilişkin ilk ve son puanları ile bu puanlar arasındaki farkın yüzdelik oranını göstermektedir.

Tablo 3

Öğrenen akranların klasik gitar çalma becerilerine ilişkin ilk ve son puanları ile bu puanlar arasındaki farkın yüzdelik oranı

	K1			K2			K3		
	İlk ölçüm	Son Ölçüm	Fark	İlk ölçüm	Son ölçüm	Fark	İlk ölçüm	Son ölçüm	Fark
Sağ el tekniği	16	23	%44	15	30	%100	13	28	%115
Sol el tekniği	8	17	%112	9	19	%111	10	16	%60
Dizi çalma becerisi	8	10	%25	19	23	%21	9	17	%89

Tablo 3 incelendiğinde öğrenen tüm akranların klasik gitar becerilerinin artış gösterdiği görülmektedir. Sağ el ve sol el tekniğinde tüm katılımcıların puanlarının önemli ölçüde artış gösterdiği gözlemlenirken dizi çalma becerisinin gelişiminin sözü geçen diğer becerilere göre daha düşük bir artış gösterdiği söylenebilir. K1 ve K2'nin klasik gitar çalmada en çok geliştirdiği becerinin sol el tekniği olduğu görülürken K3'ün ise sağ el tekniği ile ilgili becerilerinin daha çok geliştiği görülmektedir.

Araştırmanın ikinci sorusu "Klasik gitar eğitiminde çevrim içi akran öğretimi uygulamalarına ilişkin öğrencilerin görüşleri nelerdir?" olarak belirlenmiştir. Öğrenen ve öğreten akranlarla yapılan görüşmelerden elde edilen verilere göre çevrim içi akran öğretimi ile yapılan klasik gitar dersleri ile ilgili görüşler 5 temada sınıflandırılmıştır. Katılımcılardan K1, K2 ve K3 öğrenen akran; K4, K5 ve K6 ise öğreten akran grubundadır.

Sıralanan temalardan ilk üçü klasik gitar ile ilgili olarak doğrudan birbirleri ile bağlı iken diğer iki temada sınıflandırılan kodlar çevrim içi akran öğretimi sürecine yönelik diğer görüşleri aktarmaktadır. Aşağıda verilen Diyagram1'de elde edilen tema ve kodların birbirleri ile ilişkisi verilmiştir.

Diyagram 1.

Tema ve kodları gösteren örüntü

Çevrim içi akran öğretiminin gitar tekniğinin gelişimine etkisi ile ilgili görüşler

Öğrenen ve öğreten akranların çevrim içi akran öğretimi ile klasik gitar eğitimine yönelik görüşlerinin şekillendiği ilk tema "*gitar tekniğinin ve çalma becerisinin gelişimi*" olarak belirlenmiştir. Öğrenen akranlar derslerin temel konuları olan sağ ve sol el tekniğinin gelişimine yönelik görüşlerinin yanı sıra nota ve ritim okuma konularında da çevrim içi akran öğretiminin katkı sağladığı yönleri vurgu yapmıştır. Okul ders programında haftalık ders süresinin yetersizliğinin altını çizen K1 akran öğretimi ile yapılan derslerin teknik becerilerinin gelişimine katkısını "... yeni teknik çalışmalar yaptık, bu kendi derslerimizde yetişmezdi." sözleri ile ifade etmiştir. Teknik ve müziksel becerilerin bir arada geliştirildiği çalgı eğitimi sürecinde teknik beceri gelişimine yeterli zamanı ayırmamak bu süreci olumsuz yönde etkiler. Öğrenen akranların çevrim içi akran öğretimi sürecinde teknik beceri gelişimine yönelik alıştırmalara vakit ayırdıkları ve önemini kavradıkları dikkat çekmektedir. K3 rumuzlu öğrenen katılımcı "*Teknik çalışma yönünden çok geliştirdi beni. Parça çalışıyordum ama teknik çok çalışmıyordum. Akran öğretimi sonrası çok daha fazla önem vermem gerektiğini anladım*"

sözleri ile teknik çalışmalara yönelik bakış açısının gelişimini anlatmıştır. K1'in ise "... daha fazla etüt ve teknik çalışma çalışabildim. Teknik çalışmalara daha fazla önem vermeye başladım. Sadece ısınmak için kısa süre yapıyordum. K4 ile çalışırken teknik çalışma yapmak gerektiğini gördüm ve daha fazla çalışmaya başladım." sözleri ile öğreten akranı teknik çalışma konusunda örnek alarak gelişimine katkı sağlamış olduğu görülmektedir. Ayrıca öğrenen öğrenciler çalışmaları sırasında önem vermedikleri bazı teknik becerilerin öğreten akran tarafından da dersler sırasında vurgulandığında becerinin önemine ilişkin farkındalık geliştirdiği görülmüştür. K2 bu konudaki farkındalığını şu şekilde dile getirmektedir: "Dördüncü parmak basmayı (sol el tekniği) K5 de derslerde çok tekrar etti. O söyleyince bir de siz (dersin öğretmeni) söyleyince onu daha çok yapmaya çalıştım. Herkes aynı şeyi söylüyorsa düzeltmem gerekiyor diye düşündüm." Akran öğretim sürecinin öğretmen tarafından uygulanmaya başlama nedenlerinden biri olarak problem durumunda belirtilen ders süresinin yetersizliği ve çalgı derslerinin birden fazla öğrenci ile yürütülmesinin neden olduğu sorunlara da vurgu yapan K2 ve bu konudaki görüşlerini "Normal derslerimiz (öğretmenle yapılan çalgı dersleri) 3 kişi bir arada yapılırken K5 ile birebir dersler yapınca deşifre gelişimi konusunda faydalı oldu." olarak ifade etmiştir.

Öğreten akranlar ise klasik gitarda teknik becerilere ilişkin görüşleri daha çok kendi hatalarına yönelik farkındalık gelişimi üzerine yoğunlaştığı görülmektedir. Öğreten akranlar teknik beceriler hakkında daha çok bilgi ve beceriye sahip olsalar da benzer hataları öğretim yaptıkları akranlarda gördüklerinde kendilerini kontrol ettiklerini ifade etmişlerdir. K4 bu konuda görüşlerini "Kendi yanlışlarımı K1 üzerinde daha iyi fark ettim. ...bileğime artık daha çok dikkat ediyorum kendi eserlerimde. ...ikimizin de zorlandığımızı fark ettim ve kendimde de düzeltiltim." sözleri ile ifade etmiştir. Bu farkındalığın yanı sıra öğreten akranlar öğrenen akranlarla yapacakları derslerin hazırlık sürecinde yaptıkları çalışmaların da faydalı olduğu konusunda görüş bildirmişlerdir. K6 "sağ ve sol el tekniğimin geliştiğini düşünüyorum. Akran öğretimi için ön çalışmaların beni geliştirdi." sözleri ile hazırlık sürecinin katkılarını ifade etmiştir.

Çevrim içi akran öğretiminin klasik gitar çalışma alışkanlıklarına etkisi ile ilgili görüşler

Elde edilen verilere göre belirlenen ikinci tema "çalışma alışkanlıkları" olmuştur. Bu tema çerçevesinde ifade edilen görüşler sorumluluk duygusunun gelişimi, çalışma süresinin artması, motivasyon gelişimi ve odaklı çalışmayı kapsamaktadır.

K1, öğreten akranını da öğretmeni gibi ciddiye alarak derse karşı sorumluluk hissettiğini şu sözlerle aktarmıştır: "Sorumluluk sadece size (dersin öğretmeni) değil K4'e karşı da vardı, ondan dolayı daha fazla çalıştım." Öğreten akranlarda ise derse karşı sorumluluk duygusu dersi daha iyi öğretme ihtiyacı ile kendini göstermiştir K6 "dersten birkaç gün önce sanki dersteymiş gibi prova yapıyordum" ifadesini kullanırken K4 ise "K1'e öğretmeden önce tam öğrenme ve sorabileceği sorulara tam cevap vermek istedim. Bundan dolayı daha çok çalışıyordum." sözlerini sarf etmiştir. Bu durum öğrenen ve öğreten akranların birbirlerine karşı duydukları sorumluluk duygusu ile çalışma alışkanlıklarına olumlu yönde katkı sağladıklarının bir göstergesidir.

Öğrenen ve öğreten akranların görüş bildirdikleri bir diğer konu ise zamanın verimli kullanılması ve çalışmaya ayrılan zamanın daha uzun olmasıdır. K1 "...daha disiplinli oldum. K4 yetiştirebilmekle ilgili strese girdi ben de daha fazla odaklanmaya başladım. Öğle araları da çalışmaya başladım." sözleri ile boş vakitlerini çalgısına ayırdığını ifade etmiştir. K2 ise "dersleri akşam yaptığımız için ve dersten sonra da tekrar ettiğim için çalışma sürem arttı. Çalışma sürem artması öğrenmemi sağladı." sözleriyle çevrim içi akran öğretimi uygulamalarının çalışma alışkanlıklarına katkısını ifade etmiştir. K3 bu konudaki değişiminin ailesi tarafından da fark edildiğini şu sözlerle ifade etmiştir: "ailem gitar çalışmadığımı söylüyordu ve uyarıyorlardı. Altı haftalık çalışma öncesi daha az gitar çalışıyordum. Bu süreçte daha çok gitar çalıştım ve bunu ailemin fark edeceği düzeyde arttırdım. Onlardan da olumlu dönüş aldım." K4 ise öğreten bir akran olarak arkadaşında gördüğü hatalardan yola çıkarak kendi hatalarına yönelik de farkındalık geliştirdiğini ve bu nedenle çalışmak için daha fazla vakit ayırdığını şu şekilde ifade etmiştir: "K1'in de etütte bileği çok kalkıyordu. Bende de oluyor diye düşündüm. ...kendimde de düzeltiltim. Çalışma sürem daha çok arttı." Çalışma süresinin arttığını ifade eden bir diğer katılımcı ise K6 olmuştur. Öğreten bir akran olarak K6 "dersten önce her hafta çalışıyordum notaları. Biraz seviye atlamış gibi hissettim." sözleri ile derse hazırlık aşamasında yaptığı çalışmaların kendi çalışma sürecine etkisine ilişkin görüşlerini ifade etmiştir.

Öğrenen ve öğreten akranların ifadeleri çevrim içi akran öğretimi sürecinde klasik gitar çalışma süreleri arttığını göstermektedir. Bu durum birbirlerine olan sorumluluk duyguları ile açıklanırken aynı zamanda motivasyon düzeylerinin artması ile de ilişkilendirilmiştir. K1 akran öğretimi sürecinde motivasyonun gelişimi şu şekilde anlatmaktadır: "K4 benim için örnek gibiydi. Öğle aralarında 10. Sınıflar çalışıyormuş hep. Öğle arası gitar odasına indim, içerisi hep dolu oluyor. Gitarcıların çalıştığını görünce benim de çalışmam gerektiğini düşündüm

ve boş zamanlarımda gitar sınıfına inmeye başladım.” K3 ise “Ders sonrasında kendimi bir şeyleri başarmışım gibi hissettim. İlerleme kat ediyorum hissi yaşadım. Bu durum motivasyonumu arttırdı.” ifadesini kullanarak çevrim içi akran öğretimi derslerinin motivasyonu üzerindeki etkisini dile getirmiştir. Öğreten akranlar motivasyonlarının gelişimleri hakkında görüş bildirmezken yalnızca K4 eşleştiği öğrenen akranı motive etmek için çaba harcaması gerektiğini şu şekilde ifade etmiştir: “K1, dördüncü ve beşinci derste çalışmayı bıraktı. Ben de K1’i uyardım: çalışman lazım, çalışmalısınız gibi. Önlem olarak ödevini daha fazla verdim.” Bu durum ise öğretene akranın motivasyon eksikliğini fark ettiğini ve durumu düzeltmek için çaba harcadığını göstermektedir.

Klasik gitar çalışma alışkanlıklarına ilişkin görüş bildirilen son husus odaklı çalışma olmuştur. Çalgı eğitiminde gerek teknik gerekse müziksel becerilerin edinilmesinde belirlenen sorunun çözümüne yönelik çalışmaların yapılması oldukça önem taşımaktadır. Hata yaptığı bölümü görmezden gelen öğrencinin akıcı bir performans sergileme konusunda sorunlar yaşaması olasıdır. K2 bu konudaki gelişimini şu şekilde ifade etmektedir: “Nerede hata yaptığıma yönelmemi değiştirdi. İlk haftalarda çalamadığım yerleri atlıyordum. Artık yapamadığım yerlere daha fazla odaklanıp çalışmaya başladım.” Öğreten akranlardan K4 çevrim içi akran öğretimi sürecinde odaklı çalışma ile ilgili görüşlerini “Eserlerde ve teknik çalışmalarda daha çok odaklanabileceğimi anladım. Derslerin öncesinde dikkat dağınıklığım olduğunu sanıyordum ama olmadığını ve aşabildiğimi fark ettim” sözleriyle dile getirmektedir. Öğrenen akranlardan biri olan K3 “çözemediğimiz bir yer vardı, ben K6’ya anlattım. Birbirimize doğrusunu aktarmak güzeldi. ...K6’nın dikkatli çalışmak konusunda gelişme sağladığını düşünüyorum” sözleri ile öğretene akranların bu süreçte dikkatli çalışmak konusundaki gelişimine dair gözlemini aktarmaktadır.

Çevrim içi akran öğretiminin gitar derslerine katkısı ile ilgili görüşler

Öğrenen ve öğretene akranların çevrim içi akran öğretimi ile görüşlerinde belirlenen üçüncü tema “gitar derslerine katkı” olarak adlandırılmıştır. Bu temaya ilişkin görüşler çoğunlukla öğrenen akranlar tarafından derse hazır gitmek ve öğretene karşısında çalarken kaygı yaşamamak hususlarında bildirilmiştir. Öğreten akranlarının bu konuya ilişkin görüş bildirmemesinin nedeninin ise öğretene konumda oldukları için ders süreçlerinde değerlendirme ve eleştiri korkusu yaşamamalarıyla ilişki olduğu düşünülmektedir. Aynı zamanda öğretene konumundaki akranlar, akran öğretimi uygulaması öncesinde de öğretene ile yapılan derslerde yüksek başarı gösteren öğrenciler olduklarından ders öncesi ve sonrasındaki sorumluluklarını yerine getirme konusunda sorun yaşamamaktadırlar.

Öğrenen akranlar çevrim içi akran öğretimi sürecinde, akranlarla yapılan derslerin öğretene ile yapılan derse hazırlık niteliğini taşıdığını vurgulamıştır. Bu süreçte öğrenciler ders öncesinde akranlarıyla yapılan derslerin derste daha iyi performans sergilemelerine yardımcı olduğuna vurgu yapmışlardır. K2 bu konudaki görüşlerini “derslerden önce çalışıyordum ama akran öğretimi yaptıktan sonra derslere katılımımın da arttığını düşünüyorum. Çünkü akran öğretiminde öğrendiklerimi derslerde pekiştirince gitarda daha iyi ilerliyorum” sözleri ile ifade ederken bu görüşleri öğrenen diğer iki akran olan K1 ve K3 tarafından da benzer şekilde dile getirilmiştir. Bu durum yapılan uygulamaların bir tür ters yüz öğrenme modeli olarak işlev gördüğünün de göstergesi olarak görülebilir. Öğretene ile yapılacak ders öncesinde akranları ile çalışan öğrenen akranlar ders sürecinin daha verimli geçtiğini ifade etmiştir. K1 “ders öncesinde verimli bir çalışma yaptığımız için sizinle (dersin öğretene ile) derslerde daha iyi hissettim.” sözleri ile bu husustaki görüşlerini bildirmiştir.

Öğrenen akranlar öğretmene çalarken duydukları kaygının akran öğretimi süreci ile azaldığını ve derste daha rahat hissettiklerini ifade etmişlerdir. K2 bu konudaki görüşlerini “derslerde çok stres yapıyordum. K5’i stajyer öğretene gibi düşündüm. Artık normal gitar derslerinde (dersin öğretene ile olan derslerde) daha rahat hissediyorum” sözleri ile aktarırken K3 “...tek kişi çalmak yerine bir sürü insanın önünde çalmak gibi oldu.” sözleri ile akran öğretimi sürecinde performans sergileme provası yapar gibi hissettiğini ifade etmiştir. Bu durumun müzisyenlerin performans sırasında sıklıkla yaşadıkları performans kaygısının azaltılması konusunda da katkı sunabileceği düşünülmektedir.

Çevrim içi akran öğretiminin iletişim becerilerine etkisi ile ilgili görüşler

Öğrenen ve öğretene akranların görüşleri doğrultusunda ulaşılan bir diğer tema “iletişim becerileri” olmuştur. Bu temadaki görüşler arkadaşlık ilişkilerinin gelişmesi, kendini ifade edebilme ve çekingenliğin kırılması başlıkları çerçevesinde şekillenmiştir.

Tüm katılımcılar çevrim içi akran öğretimi sürecinde ders dışında girdikleri etkileşim yolu ile arkadaşlık ilişkilerinin geliştiğini ifade etmişlerdir. K1’in “K4 ile fazla tanışmıyorduk, onun arkadaşlarını tanımış oldum, sosyalleştim. İletişim becerim arttı.”; K5’in “K2 ile öncesinde iyi bir iletişimim vardı, bu çalışma ile birlikte daha

yakın olduk" sözleri ile ifade ettiği bu husus tüm katılımcılar tarafından benzer şekilde dile getirilmiştir. Bu ifadenin yanı sıra K2 *"Yaşıtlım biriyle ders yaptığım için daha saygılı bir üslupla konuştum. Bu durum sonucunda diğer arkadaşlarımla da daha saygılı konuşmaya alıştım."* sözleri ile akran öğretimi uygulamalarının yalnızca öğrenen-öğreten akran ilişkisinin gelişimine değil aynı zamanda diğer arkadaşlarıyla iletişiminin gelişimini desteklediğini ortaya koymuştur.

Katılımcıların dile getirdiği diğer konu ise kendini ifade edebilme becerilerindeki gelişim olmuştur. K2 *"Kendimi yaşıtlım insanlara daha iyi anlatabilmeyi öğrendim."* sözleri ile bu durumu ifade etmiştir. K6 ise bu konudaki gelişimini şu şekilde anlatmaktadır: *"kendimi ifade etmekte gelişme olduğunu düşünüyorum. İnsanlarla daha iyi iletişim kurabiliyorum."*

Öğrenen ve öğreten akranların görüş bildirdikleri son husus ise çekingenliklerinin azalması olmuştur. Bu durum özellikle öğrenen akranlar arasında ortaya çıkmıştır. Öğrenen tüm akranlar çekingenliklerinin azaldığını ifade ederken öğreten akranlardan biri olan K4, eşleştiği öğrenen akran olan K1'in bu konudaki gelişimine ilişkin gözlemlerini şu şekilde aktarmıştır: *"K1 eskiden diğer sınıflarla çok konuşmuyordu ama bizimle konuşunca daha çok ilişki kurmaya başladı. İlk derslerde hiç soru sormuyordu, ben zorluyordum anlamadığın var mı diye. Ama sonradan kendisi sormaya başladı."*

Çevrim içi akran öğretimi sürecinde öğrenen öğrencilerin, öğrenci rolünde kalmalarına rağmen akranları ile çalıştıkları için kendilerini daha rahat hissettiği bu nedenle çekingenliklerini kırarak kendilerini daha iyi ifade ettikleri görülmektedir. Ayrıca öğreten kişi akranları olsa da onların öğretmen rolüne saygı duydukları ve bu durumun diğer arkadaşları ile olan ilişkilerine de yansıdığını ifade etmişlerdir. Tüm bu ifadeler yapılan uygulamanın öğrenen ve öğreten akranların iletişim becerilerine olumlu yönde katkılar sunduğunu göstermektedir.

Akran öğretiminde çevrim içi ders süreci ile ilgili görüşler

Öğrenen ve öğreten akranların çevrim içi akran öğretimi sürecine ilişkin görüşleri doğrultusunda ulaşılan son tema *"çevrim içi dersler"* olmuştur. Katılımcılar uygulamaların teknoloji kullanımının gelişmesi ve zamanın verimli kullanılmasına katkısına, derslerin kaydedilmesinin olumlu etkisine, uygulama ve internet kaynaklı sorunlara dikkat çekmişlerdir. Ayrıca çevrim içi uygulamaların olumsuz bir yönü olarak çalgı sesinin çevrim içi uygulamalar yolu ile yeterince iyi iletilmemesi ve internet bağlantısından kaynaklanan sorunlarını dile getirmişlerdir.

Tüm katılımcılar uygulamaların teknoloji kullanımına ilişkin becerilerine katkı sunduğunu belirtmişlerdir. K1 bu katkıları şu sözlerle ifade etmiştir: *"Bilgisayarla çok aram yoktu. Mail göndermeyi bilmiyordum. Zoom fazla kullanmıyordum, onları öğrenmiş oldum."* Öğrenciler daha önce öğretmenleri ile çevrim içi ders deneyimi edinmiş olmalarına rağmen öğreten akranlar dersi başlatma, kaydetme ve kaydı dersin öğretmenine gönderme sorumluluklarını da üstlenmişlerdir. K5 *"Çevrim içi dersleri önceden de deneyimlemiştik ama şimdi dersi kendimiz başlatmayı, kaydetmeyi ve kaydı göndermeyi de öğrendik."* sözleri ile süreçte teknolojik araçları kullanma konusunda beceriler kazandığını ifade etmiştir.

Görüş bildirilen diğer bir husus çevrim içi uygulamalar sayesinde zamanın daha verimli kullanılması olmuştur. K4 *"Uygulamaların çevrim içi olması zaman açısından daha iyi oldu."*; K5 *"okul saatleri dışında beraber gitar çalışabileceğim bir zaman bulmak zor olurdu. Bu nedenle çevrim içi uygulamaların faydalı olduğunu düşünüyorum."*; K2 *"dersleri çevrim içi yapmak benim için iyi oldu. Zamanı daha iyi kullanabildim. Akşam yaptığımız ders sonrasında hemen tekrar ediyordum."* sözleri ile çevrim içi uygulamaların zamanın verimli kullanımına katkısına dikkat çekmişlerdir.

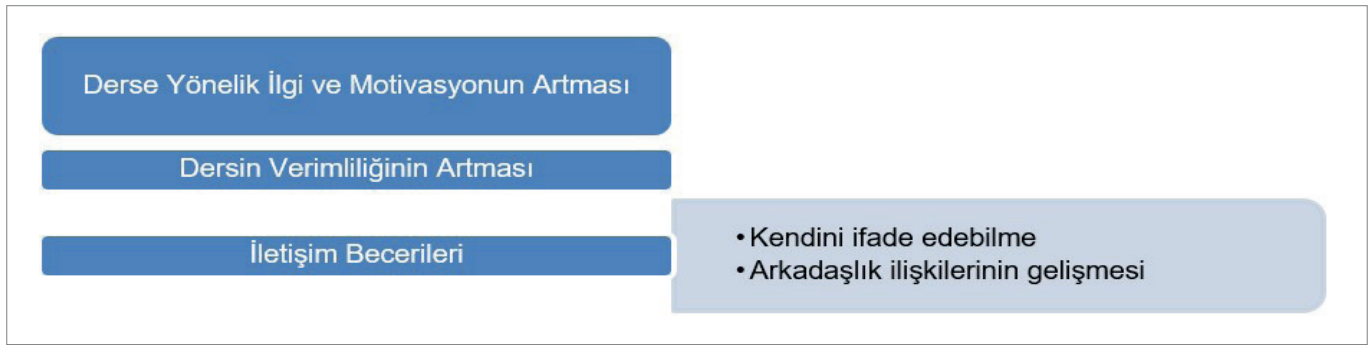
Çevrim içi uygulamaların olumlu bir yönü olarak öğrenciler derslerin kaydedilmesi hususunu vurgulamışlardır. Araştırmada derslerin kaydedilmesi öncelikli olarak öğretmenin dersi izlemesi ve öğrencilerin öğretmen tarafından denetlenmesi isteğinden kaynaklanmışsa da bu durumu bilmeyen öğrenciler ders kayıtlarını kendilerini izleyerek hatalarını tespit etmek için bir yöntem olarak değerlendirmişlerdir. K2: *"Kendimi kamera kaydında izlediğimde elimin duruşunun hatalı olduğunu gördüm."*; K4: *"Fark etmediğim teknik hatalarımı gördüm. Bileğimi çok fazla çeviriyordum ve kendimi izleyene kadar bunu bilmiyordum."*; K6 *"Kendimi dışarıdan izlemek bana fayda sağladı. Kendimi ve tekniğimdeki hataları düzeltmek için videoları bazen izliyordum. Çalarken fark etmediğim bazı şeyleri görebildim."* sözleri ile bu konudaki görüşlerini dile getirmişlerdir.

Öğrenen ve öğreten akranlar tarafından çevrim içi uygulamalarla ilgili olumsuz görüşler de ifade edilmiştir. Bu görüşler kullanılan uygulama ve internet kaynaklı sorunlar olarak kendini göstermektedir. Tüm öğrenciler ders sürecinde çalgı sesinin kesilmesi, yeterince güçlü duyulmaması, internet bağlantısı sorunları, görüntü kaybı gibi sorunlar yaşadıklarını ifade etmiştir. K5 *"İnternet açısından büyük sorun yaşadık, özellikle son hafta ses yoktu. Ellerini takip ederek dersi yönetmeye çalıştım."* K1: *"bir kere kamerada görüntü gitti, K4 pdf gönderdi ve çözüm bulduk."* sözleri ile karşılaştığı sorunları ve ürettikleri çözümleri ifade etmişlerdir.

Araştırmanın üçüncü sorusu "klasik gitar eğitiminde çevrim içi akran öğretimi uygulamalarına ilişkin öğretmen görüşleri nelerdir?" olarak belirlenmiştir. Öğretim sürecinin yöneten öğretmen, araştırmacı günlüğünde sürece ilişkin notlarını derslerin video kayıtlarını izleyerek ve okulda ders içi ve ders dışı yaptığı gözlemleri harmanlayarak hazırlamıştır. Araştırmacı günlüğünden elde edilen verilerin analizi sonucunda üç temaya ulaşılmıştır. Bu temalar aşağıda verilen Diyagram 2'de sunulmuştur.

Diyagram 2.

Tema ve kodları gösteren örüntü

Çevrim içi akran öğretiminin derse yönelik ilgi ve motivasyona etkisi ile ilgili görüşler

Öğretmenin gitar dersleriyle ilgili gözlemlerinden elde edilen verilere göre ulaşılan temalardan ilki "derse yönelik ilgi ve motivasyonun artması" olmuştur. Bu artış ders içi ve ders dışı gözlemlerinde öğretmenin dikkatini çekmiştir.

Derslerde özellikle derse ilgisi daha az olan öğrenen akran grubundaki öğrencilerin derse katılım konusunda daha istekli olduklarını gözlemleyen öğretmen bu öğrencilerin ilgi ve motivasyonlarının arttığını şöyle ifade etmektedir: [ITALIC]"K1, K2 ve K3 çoğu zaman ders sırasında sıkılmış görünüyordu. Öğrenmek için daha çok çaba harcadıklarını gözlemliyorum. Akranlarla yaptıkları derslerin katkı sağladığını düşünüyorum birbirlerini motive ediyorlar."[/ITALIC] Ayrıca öğretmen öğrenen akranların çalgı dersine olan bakış açılarının olumlu yönde değiştiğini gözlemlemiş ve bu gözlemini şu sözlerle aktarmıştır: *"Çalgı derslerini yalnızca bir ders olarak görmediklerini, çalışmaktan keyif almaya başladıklarını hissediyorum. Sordukları sorular ve çalışmaya ayırdıkları zamanın artışı da bunu gösteriyor."*

Öğretmen ders dışı gözlemlerinde ise öğrencilerin beraber çalıştıkları egzersiz ve etütler üzerinde anlaşılmadıkları hususlar üzerinde konuştuklarını, gerektiğinde öğretmenin görüşüne başvurdıklarını ifade etmiştir. Bu durum öğrencilerin ders dışında da gitara vakit ayırdıklarını ve derse yönelik ilgilerinin arttığının bir göstergesidir. Öğretmenin bu konudaki görüşleri şu şekildedir: *"Öğrencilerin ders dışında beraber yaptıkları ders üzerine konuşup tartışmalarını bu sürecin önemli bir katkısı olarak görüyorum. Etüt ve egzersizler üzerine fikir yürütmeleri, çalışırken daha bilinçli olduklarını gösteriyor."* Öğrencilerin derse yönelik ilgi ve motivasyonlarındaki bu artış derse yönelik tutumlarının yanı sıra akademik başarılarına ve çalışma alışkanlıklarına da katkı sunmuştur. Gözlemlerden elde edilen bu bulguları öğrenci görüşleri ve düzey kontrol listesinden elde edilen veriler de desteklemektedir.

Çevrim içi akran öğretiminin dersin verimliliğine etkisi ile ilgili görüşler

Bu araştırmanın çıkış noktası güzel sanatlar liselerinde verilen çalgı dersinin haftalık süresinin yetersiz olması ve dersin kazanımlarının gerçekleştirilmesinde yaşanan sorunlar olarak belirtilmişti. Ders dışında bir öğretici ile çalışan öğrenen akranların konu ile ilgili sorularına dersten önce yanıt bulmaları ile derslerde dersin öğretmeni ile daha detaylı çalışmalar yapma fırsatı bulmuşlardır. Bunun yanı sıra öğreten akranlar

kendi çalışma alışkanlıklarını eşleştikleri öğrenen akranlara aktarmışlardır. Öğretmenin ders saatleri dışında yapılan bu uygulamaların etkisi konusunda gözlemleri şu şekildedir: *"Akran öğretimi dersleri özellikle öğrenen gruptaki öğrencilerin derse daha hazır gelmesini sağladı. Daha aktif ders işleyebiliyorum, hataları düzeltmek ve daha çok pratik yapmak için vakit ayırabiliyoruz."* Uygulamaların yapıldığı süreçte öğrencilerin haftalık ödevlerini eksiksiz olarak hazırladıklarının da altını çizen öğretmen bu durumun da ders sürecine olumlu katkısı olduğunu ifade ederken şu sözleri kullanmıştır: *"Önceden, özellikle derste yeterince üzerinde duramadığımız alıştırmalarla ilgili ödevler eksik geliyordu. Videolarda da gördüğüm kadarıyla öğrenen akranlar teknik çalışmanın önemine ilişkin bir farkındalık geliştirmelerini sağlamış. Çalışmalarını eksiksiz olarak derse hazırlayıp gelen öğrencilerle yaptığımız derslerde verimlilik çok arttı."*

Çevrim içi akran öğretiminin iletişim becerilerinin gelişimine etkisi ile ilgili görüşler

Araştırmacı günlüğünden elde edilen verilerin analizi ile ulaşılan son tema *"iletişim becerileri"* olmuştur. Öğretmen, araştırmacı günlüğünde tüm öğrencilerin iletişimi becerilerinde kendini ifade edebilme ve arkadaşlık ilişkilerinin gelişimi hususunda gözlemlerini bildirmiştir.

Öğretmenin tüm öğrencilerin süreç içerisinde kendilerini daha iyi ifade etmeye başladıklarını gözlemlemiştir. Bu durum hem kendi aralarında yaptıkları akran öğretimi uygulamalarında hem de öğretmenle yaptıkları derslerde kendini göstermiştir. Öğretmen bu husustaki gözlemlerini şu sözlerle ifade etmiştir: *"Öğrenen ve öğrenen akran ayrımı olmaksızın tüm öğrenciler kendilerini daha iyi ifade ediyorlar. Soru sorma konusunda da rahatladıklarını fark ediyorum."* Bu gözlemin yanı sıra öğretmen, öğrenen akranların ilk haftalarda yalnızca göstererek öğretme eğiliminde olduklarını ancak üçüncü haftadan itibaren bunun yetersiz kaldığını fark ettiklerini gözlemlemiştir. Bu konudaki gözlemlerini şu sözlerle ifade etmiştir: *"Başlarda yalnızca göstererek öğretim yapan K5 ve K6 üçüncü haftadan itibaren bunun yeterli gelmediğini anlamış durumda, bu nedenle detaylı açıklamalar yapmaya başlamışlar. Gitar çalma ile ilgili davranışları göstermek yerine sözcüklerle anlatarak karşı tarafın öğrenmesinin sağlanmasının önemli olduğunu düşünüyorum."*

Öğretmen, sürece ilişkin notlarında çevrim içi akran öğretimi sürecinin beklentilerini karşıladığını, öğrencilerin sorunsuz bir şekilde süreci tamamladığını, öğrencileri arasındaki iletişimin geliştiğini belirtmiş ve güzel sanatlar liselerinde kısıtlı ders süresinden kaynaklanan sorunlara çözüm bulmak için alternatif bir öğretim yöntemi olabileceğini ifade etmiştir. Öğrenci görüşleri ve düzey kontrol listelerinden elde edilen veriler de bu görüşleri desteklemektedir.

4. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Çevrim içi akran öğretimi uygulamalarının güzel sanatlar lisesinde verilen klasik gitar eğitiminde kullanımı sürecini incelemeyi amaçlayan bu eylem araştırmasında elde edilen bulgular sonucunda öğrenen akranların klasik gitar çalmada teknik becerilerden olan 'sağ el kullanımı', 'sol el kullanımı' ve 'dizi çalma' becerilerinde gelişim gösterdikleri belirlenmiştir. Literatür incelendiğinde Can (2009), Nielsen ve diğerleri (2018), Kowalkoski (2021) tarafından yapılan araştırmalarda da çalgı eğitiminde akran öğretimi uygulamalarının çalgı çalmak için gereken teknik becerilerin gelişimine katkı sağladığı görülmüştür. Çalgı eğitiminin yanı sıra müzik eğitiminin çeşitli alanlarında da akran öğretiminin etkililiğini ortaya koyan araştırmalar bulunmaktadır. Johnson (2011), araştırmasında akran öğretiminin ritmik okuma becerilerinin gelişimine katkı sağladığını ortaya koymuştur. Darrow ve diğerleri (2005) tarafından sınıf ortamında akran öğretimi destekli müzik öğretiminin etkisinin incelendiği araştırmada öğrenen akranların yanı sıra öğrenen akranların da müziksel gelişimlerinde anlamlı bir artış olduğu görülmüştür. Baker (2008), Latukefu (2009), Johnson (2017), Kusek (2017), Graham (2020), Quiñones-Ramírez ve diğerleri (2023) tarafından yapılan araştırmalarda da müzik öğretimin çeşitli alanlarındaki akran öğretimi uygulamalarının müziksel gelişime önemli katkılar sağladığı belirtilmiştir.

Klasik gitar çalmaya yönelik teknik becerilerin gelişimi araştırmada beklenen bir sonuçtur. Yapılan uygulamalara öğrencilerin çalışmaya ayırdıkları zaman ve teknik becerilere ilişkin farkındalıkları artmış; öğretmen ile yapılan dersleri akranları ile tekrar etmişlerdir. Bu süreç klasik gitarda teknik becerilerin gelişimini olumlu yönde etkilemiştir. Öğrencilerle yapılan görüşmeler sonucunda elde edilen veriler de çevrim içi akran öğretimi sürecinin klasik gitar teknik becerilerine katkı sağladığı yönündedir. Öğrenciler *"gitar tekniğinin ve çalma becerisinin gelişimi"* teması altında sağ el tekniği, sol el tekniği, deşifre yapma, ritmik beceriler ve teknik hatalara karşı farkındalık konularında gelişimine ilişkin görüş bildirdikleri tespit edilmiştir. Bu sonuç çevrim içi akran öğretiminin güzel sanatlar liselerinde çalgı eğitimi sürecinde karşılaşılan ders süresinin yetersizliği

ve tek öğrenci yerine grup ile yapılan bireysel çalgı dersleri sorunlarına bir çözüm olarak kullanılabilecek alternatif bir öğrenme modeli olabileceğini ortaya koymaktadır.

Klasik gitar eğitiminde çevrim içi akran öğretimi sürecine ilişkin ulaşılan ikinci tema "*çalışma alışkanlıkları*" hakkındaki görüşlerden oluşmaktadır. Öğrenciler sorumluluk duygularının ve motivasyonlarının geliştiğini, odaklı çalışma alışkanlıkları edindiklerini ve çalışma sürelerinin arttığını ifade etmişlerdir. Araştırmacı günlüğünden elde edilen verilerde de "*derse yönelik ilgi ve motivasyonun artması*" temasına ulaşılmıştır. Öğretmen ders dışındaki gözlemlerinde öğrencilerin beraber çalıştıkları konu üzerinde tartıştıkları öğrenme ortamları içinde bulunduklarını ifade etmiştir. Saab ve diğerleri de (2005) öğrencilerin aralarında akademik tartışmalar yaparak oluşturdukları öğrenme ortamlarının öğrencilerin başarısını olumlu yönde etkilediğini belirtmişlerdir. Özcan (2017) tarafından yapılan araştırmada da ders konuları ile yapılan akran tartışmalarının konuyu anlamaya yönelik daha çok çaba harcanmasını sağladığını belirtmiş ve önemi vurgulamıştır. Benzer araştırmaların sonuçları incelendiğinde akran öğretimi uygulamalarının motivasyonu arttırdığı (Liu ve Chen, 2020; Özcan, 2017; Saat, 2022), sorumluluk duygusunu geliştirdiği (Can, 2009; Hodgson vd., 2015; Storey vd., 2021; Yeşiloğlu, 2015), derse yönelik ilgili artırdığı (Ataş, 2023; Saat, 2022; Yayla, 2017; Yıldırım ve Canpolat 2017) görülmektedir. Bu sonuçlar bu araştırmada elde edilen sonuçları destekler niteliktedir.

Öğrenen ve öğreten akranların çevrim içi akran öğretimi ile görüşlerinde belirlenen üçüncü tema "*gitar derslerine katkı*" olarak adlandırılmıştır. Bu temaya ilişkin görüşler çoğunlukla öğrenen akranlar tarafından derse hazır gitmek ve öğretmen karşısında çalarken kaygı yaşamamak hususlarında bildirilmiştir. Araştırmacı günlüğünden elde edilen veriler de bu görüşü destekler niteliktedir. Yapılan tematik analiz sonucunda öğretmenin görüşleri doğrultusunda "*dersin verimliliğinin artması*" temasına ulaşılmıştır. Bu hususta görüş bildirirken öğrencilerin derse daha hazır bir şekilde geldiğinin ortaya konması haftalık görev ve sorumluluklarını yerine getiren öğrencilerle yapılan derslerin verimli olduğu sonucuna varılmıştır. Akran öğretiminin etkililiğini inceleyen meta analiz çalışmaları incelendiğinde (Woo vd., 2022; Zha vd., 2019) akran öğretimi uygulamalarının öğrenme üzerindeki pozitif etkileri dikkat çekmektedir. Bu olumlu etki göz önünde bulundurulduğunda akran öğretimi uygulamalarının öğretmenle yapılan derslere olumlu katkı yapacağı ve verimliliği artırması beklenmektedir.

Öğrenen ve öğreten akranların görüş bildirdikleri hususlardan biri de çevrim içi akran öğretiminin iletişim becerilerine olan etkisi üzerine olmuştur. Bu konudaki görüşler arkadaşlık ilişkilerinin gelişmesi, kendini ifade edebilme ve çekingenliğin kırılması başlıkları çerçevesinde şekillenmiştir. Araştırmacı günlüğünden elde edilen veriler de tüm öğrencilerin iletişimi becerilerinde üzerinde etkili olduğu sonucuna işaret etmektedir. Akran öğretimi ile ilgili araştırmalar incelendiğinde akran öğretimi uygulamalarının sosyal etkileşimi artırdığı (Foster, 2014; Goldschmid ve Goldschmid, 1976; Goodrich, 2021a), iletişim becerilerini geliştirdiği (Atlı, 2017; Yıldız, 2019) sonuçlarına ulaşıldığı görülmüştür. Öğrencilerin birbirleri ile düzenli olarak etkileşimde bulunduğu bu süreç iletişim becerilerinin gelişmesine katkı sağlamıştır.

Öğrenen ve öğreten akranların çevrim içi akran öğretimi sürecine ilişkin görüş bildirdikleri son konu çevrim içi derslere ilişkin görüşleri olmuştur. Katılımcılar uygulamaların teknoloji kullanımının gelişmesi ve zamanın verimli kullanılmasına katkısına, derslerin kaydedilmesinin olumlu etkisine, uygulama ve internet kaynaklı sorunlara dikkat çekmişlerdir. Ayrıca çevrim içi uygulamaların olumsuz bir yönü olarak çalgı sesinin çevrim içi uygulamalar yolu ile yeterince iyi iletilmemesi ve internet bağlantısından kaynaklı sorunlarını dile getirmişlerdir. Razak ve See (2010) çevrim içi akran öğretimi uygulamalarının motivasyona ve akademik başarıya katkı sağladığı sonucuna ulaşmışlardır. Altınay (2017) yüksek öğretimde çevrim içi akran öğrenme sürecinin eleştirel düşünmeyi ve öz değerlendirmeyi teşvik ettiğini ortaya koymuştur. Topping (2023) çevrim içi ve yüz yüze akran öğretimi uygulamalarının avantajlarını ve dezavantajlarını incelediği araştırmasında çevrim içi akran öğretimi uygulamaların yüz yüze uygulamalar kadar etkili olduğunu ortaya koymuştur. Bu araştırma sonuçları da çevrim içi akran öğretiminin, eğitimin çeşitli boyutlarında anlamlı katkılar sunduğunu ortaya koymaktadır. Bu durum çevrim içi uygulamaların yüz yüze uygulamalar kadar etkili olabileceğini göstermektedir.

Yapılan bu eylem araştırmasında çevrim içi akran öğretimi ile gitar eğitiminin öğrenen öğrencilerin gitar çalmada teknik becerilerini olumlu yönde etkilediği, öğrenci görüşlerine göre çalışma alışkanlıklarına, ders süreçlerine, motivasyonlarına ve iletişim becerilerine olumlu yönde katkı sağladığı; öğretmen görüşlerine göre ise derse yönelik ilgi ve motivasyonun bu süreçte arttığı, öğrencilerin daha rahat iletişim kurduğu, uygulamaların ders süreçlerine olumlu etki ettiği ve uygulamaların gitar eğitiminde yaşanan sorunların giderilmesine katkı sağladığı sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırma sonuçları doğrultusunda;

1. Güzel Sanatlar Liselerinde bireysel olarak verilen çalgı, ses eğitimi ve piyano derslerinde süre yetersizliği nedeniyle karşılaşılan sorunların çözümünde, çalma/söyleme becerilerinin ve çalışma alışkanlıklarının geliştirilmesinde çevrim içi akran öğretiminden yararlanılması,
2. Araştırmacıların akran öğretimi uygulamalarının öğrencinin çalgıya yönelik tutumunu, motivasyonunu ve iletişim becerilerine olan etkilerinin incelendiği nicel araştırmaların yapılması; daha büyük çalışma grupları ile deneysel araştırma modelleriyle akran öğretimin incelendiği araştırmaların literatüre kazandırılması,
3. Mesleki müzik eğitimi veren kurumlarda akran öğretimi başta olmak üzere yapılandırmacı yaklaşım temelinde şekillenen öğrenme uygulamalarının yaygınlaştırılması ve bunun için çeşitli meslek içi eğitimlerin düzenlenmesi önerilebilir.

Etik kurul onayı

Çalışma, Necmettin Erbakan Üniversitesi Etik Kurulu tarafından onaylanmıştır (tarih: 12.05.2023, sayı: 2023.245.06).

Yazarlık katkısı

Çalışmanın tasarımı ve konsepti: AK, MNEK; verilerin toplanması: AK; sonuçların analizi ve yorumlanması: MNEK; çalışmanın yazımı: MNEK, AK. Tüm yazarlar sonuçları gözden geçirmiş ve makalenin son halini onaylamıştır.

Finansman kaynağı

Yazarlar, çalışmanın herhangi bir finansman almadığını beyan etmektedir.

Çıkar çatışması

Yazarlar, herhangi bir çıkar çatışması olmadığını beyan etmektedir.

Ethical approval

The study was approved by Necmettin Erbakan University Ethics Committee (date: 12.05.2023, number: 2023.245.06).

Author contribution

Study conception and design: AK, MNEK; data collection: AK; analysis and interpretation of results: MNEK; draft manuscript preparation: MNEK, AK. All authors reviewed the results and approved the final version of the article.

Source of funding

The authors declare the study received no funding.

Conflict of interest

The authors declare that there is no conflict of interest.

KAYNAKLAR

- Al-Okaily, M., Alqudah, H. M., Matar, A., Lutfi, A. ve Taamneh, A. (2020). Impact of covid-19 pandemic on acceptance of e-learning system in Jordan: A case of transforming the traditional education systems. *Humanities & Social Sciences Reviews*, 8(4), 840-851. <https://doi.org/10.18510/hssr.2020.8483>
- Altınay, Z. (2017). Evaluating peer learning and assessment in online collaborative learning environments. *Behaviour & Information Technology*, 36(3), 312-320. <https://doi.org/10.1080/0144929X.2016.1232752>
- Aslan, Ö. (2021). *Güzel sanatlar liseleri bireysel ses eğitimi derslerinde karşılaşılan sorunlar* (Tez No. 677895) [Yüksek lisans tezi, Pamukkale Üniversitesi.]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Ataş, V. (2023). *Akran öğretimi yönteminin ve 3D yazıcı kalem teknolojisinin 7. sınıf öğrencilerinin matematik dersi akademik başarılarına ve tutumlarına etkisi* (Tez No. 799038) [Yüksek lisans tezi, Çukurova Üniversitesi.]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Atlı, K. (2017). *Beden eğitimi ve spor derslerinde fiziksel etkinlik kartları uygulamaları ile yürütülen akran öğretimi modeline ilişkin öğrenci ve öğretmen görüşleri* (Tez No. 469658) [Yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi.]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Aydın, A. (2016). *Eğitim psikolojisi* (14. bs.). Pegem Yayınevi.
- Baker, N. (2008). *The effects of peer teaching on undergraduate music majors' achievement and attitude toward sight-reading in the group piano setting* [Doktora tezi]. Louisiana State University.
- Bierema, L. ve Merriam, S. B. (2002). E-mentoring: Using computer mediated communication to enhance the mentoring process. *Innovative Higher Education*, 26(3), 211-227.
- Braun, V. ve Clarke, V. (2019). Psikolojide tematik analizin kullanımı (S. N. Şad, N. Özer ve A. Atlı, Çev.). *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi*, 7(2), 873-898. <https://doi.org/10.14689/issn.2148-2624.1.7c.2s.17m>

- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2020). *Eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri* (29. bs.). Pegem Akademi Yayıncılık.
- Byrne, B. (2018). Qualitative interviewing. C. Seale (Ed.), *Researching society and culture* içinde (4. bs., s. 463-497). Sage.
- Cain, T. (2008). The characteristics of action research in music education. *British Journal of Music Education*, 25(3), 283-313. <https://doi.org/10.1017/S0265051708008115>
- Can, Ü. K. (2009). *Müzik öğretmenliği gitar öğrencileri için geliştirilen akran öğretimi programının etkililiğinin sınanması* (Tez No. 231845) [Doktora tezi, Marmara Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Chu, H., Chen, J. ve Tsai, C. (2017). Effects of an online formative peer-tutoring approach on students' learning behaviors, performance and cognitive load in mathematics. *Interactive Learning Environments*, 25, 203-219.
- Craig, D. W. (2009). *Action research essentials*. John Wiley & Sons.
- Creswell, J. W. (2013). *Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches* (4. bs.). SAGE Publications, Inc.
- Creswell J. W. (2015). *Educational research* (5. bs.). Pearson.
- Creswell, J. W. (2021). *Nitel araştırma yöntemleri- beş yaklaşıma göre nitel araştırma ve araştırma deseni* (M. Bütün ve S. B. Demir, Çev.). Siyasal Kitabevi.
- Creswell, J. W. ve Miller, D. L. (2000). Determining validity in qualitative inquiry. *Theory Into Practice*, 39(3), 124-130. https://doi.org/10.1207/s15430421tip3903_2
- Çiçek, V. ve Apaydın, K. (2016). Güzel sanatlar liselerinde piyano eğitiminde karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri (Karadeniz Bölgesi örneği). *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 20(4), 1471-1491.
- Darrow, A., Gibbs P. ve Wedel S. (2005). Use of classwide peer tutoring in the general music classroom. *Update: Applications of Research in Music Education*, 24(1), 15-26. <https://doi.org/10.1177/87551233050240010103>
- Dekinet, R., Topping, K., Duran, D. ve Blanch, S. (2008). Let me learn with my peers online!: Foreign language learning through reciprocal peer tutoring. *Innovate: Journal of Online Education*, 4(3).
- Duran, D., Ribosa, J. ve Sánchez, G. (2020). Peer tutoring for improvement in rhythm reading fluency and comprehension. *International Journal of Music Education*, 38(2), 299-312. <https://doi.org/10.1177/0255761419898313>
- Ercan, H. ve Yıldırım Orhan, Ş. (2016). Bireysel çalgı ve öğretimi dersinde akran öğretime dayalı öğrenme öğretme yaklaşımı. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(İpekyolu), 2269-2281.
- Evans, M. J. ve Moore, J. S. (2012). Peer tutoring with the aid of the Internet. *British Journal of Educational Technology*, 44, 144-155. <https://doi.org/10.1111/j.1467-8535.2011.01280.x>
- Fantuzzo, J. W., Davis, G. Y. ve Ginsburg, M. D. (1995). Effects of parent involvement in isolation or in combination with peer tutoring on student self-concept and mathematics achievement. *Journal of Educational Psychology*, 87(2), 272-281.
- Fazlıoğlu, Y. (2012). Çocuktan çocuğa yaklaşımı. F. Temel (Ed.), *Erken çocukluk eğitiminde yaklaşımlar ve programlar* içinde (s. 229-258). Vize Yayıncılık.
- Ferm Thorgersen, C. (2014). Learning among critical friends in the instrumental setting. *Applications of Research in Music Education*, 32(2), 60-67. <https://doi.org/10.1177/8755123314521032>
- Forbes, M. (2020). The value of collaborative learning for music practice in higher education. *British Journal of Music Education*, 37(3), 207-220. <https://doi.org/10.1017/S0265051720000200>
- Foster, L. P. (2014). *Student to student: Reciprocal peer mentoring in a post-secondary piano lab* (Yayın No. 3581024) [Doctoral dissertation, Boston University]. ProQuest Dissertations & Theses Global. <https://www.proquest.com/dissertations-theses/student-reciprocal-peer-mentoring-postsecondary/docview/1547725321/se-2>
- Glesne, C. (2016). *Becoming qualitative researchers: An introduction* (5. bs.). Pearson.
- Goldschmid, B. ve Goldschmid M. L. (1976). Peer teaching in higher education: A review. *Higher Education*, 5(1), 9-33.
- Goodrich, A. (2021a). Peer mentoring in an extracurricular music class. *International Journal of Music Education*, 39(4), 1-14. <https://doi.org/10.1177/0255761420988922>

- Goodrich, A. (2021b). Online peer mentoring and remote learning. *Music Education Research*, 23(2), 256-269. <https://doi.org/10.1080/14613808.2021.1898575>
- Graham, M. B. (2020). *The effects of peer-assisted learning on rhythmic and melodic sight-reading in a middle school chorus* [Doktora tezi]. Boston University.
- Herman, C. H. (2021). *Student perceptions of online peer learning in preservice music teacher education: Motivation, Social-Emotional Learning, and Classroom Climate* (Yayın No. 28322969) [Master's thesis, Colorado State University]. ProQuest Dissertations & Theses Global. <https://www.proquest.com/dissertations-theses/student-perceptions-online-peer-learning/docview/2545492561/se-2>
- Herrera Bohórquez, L. I., Largo Rodríguez, J. D. ve Viáfara González, J. J. (2019). Online peer-tutoring: A renewed impetus for autonomous English learning. *How*, 26(2), 13-31.
- Hodgson, Y., Benson, R. ve Brack, C. (2015). Student conceptions of peer-assisted learning. *Journal of Further and Higher Education*, 39(4), 579-597. <https://doi.org/10.1080/0309877X.2014.938262>
- Ilomäki, L. (2013). Broadening the notion of aural skills through peer learning, instruments and student-framed assignments. A course with music performance students. *Aural perspectives. On musical learning and practice in higher music education* içinde (s. 117-131). Norges Musikkhøgskole.
- Johnson A. P. (2014). *Eylem araştırması el kitabı* (3. bs., Y. Uzuner ve M. Özten Anay, Çev.). Anı Yayıncılık.
- Johnson, E. (2017). The effect of symmetrical and asymmetrical peer-assisted learning structures on music achievement and learner engagement in seventh-grade band. *Journal of Research in Music Education*, 65(2), 163-178. <https://www.jstor.org/stable/48588613>
- Johnson, E. A. (2011). The effect of peer-based instruction on rhythm reading achievement. *Contributions to Music Education*, 38(2), 43-60. <http://www.jstor.com/stable/24127190>
- Jung, J. Y. (2013). *Peer learning group among college voice majors: Collaborative inquiry case study* (Yayın No. 3594111) [Doctoral dissertation, Columbia University]. ProQuest Dissertations & Theses Global. <https://www.proquest.com/dissertations-theses/peer-learning-group-among-college-voice-majors/docview/1439146694/se-2>
- Kaya, A. (2023). *Gitar Eğitiminde çevrilmiş öğrenme modeline yönelik uygulamaların başarı ve kalıcılığa etkisi* (Tez No. 784818) [Doktora tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Kolbaşı, G. ve Bulut, D. (2020). Güzel sanatlar lisesi keman eğitimi sürecinde yaşanan sorunlara ilişkin öğretmen görüşleri. *Journal of International Social Research*, 13(73), 747-754.
- Kowalkoski K. E. (2021). *The effects of structured student interactions on musical ability in a high school orchestra setting* [Yüksek lisans tezi]. St. Catherine University.
- Kusek, C. R. (2017). *The impacts of peer assisted learning on rhythm counting in a middle school string orchestra classroom* [Doktora tezi]. Olivet Nazarene University.
- Kuyumcu, K. (2022). *Mobil öğrenme ortamları ile desteklenen ters yüz edilmiş sanal sınıf modelinin klasik gitar eğitimindeki işlevselliğinin incelenmesi* (Tez No. 723760) [Doktora tezi, Marmara Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Latukefu, L. (2009). Peer learning and reflection: strategies developed by vocal students in a transforming tertiary setting. *International Journal of Music Education*, 27(2), 128-142. <https://doi.org/10.1177/0255761409102320>
- Lebler, D. (2007). Student-as-master? Reflections on a learning innovation in popular music pedagogy. *International Journal of Music Education*, 25(3), 205-221.
- Lebler, D. (2008). Popular music pedagogy: Peer learning in practice. *Music Education Research*, 10(2), 193-213.
- Lincoln, Y. S. ve Guba, E. G. (1986). But is it rigorous? Trustworthiness and authenticity in naturalistic evaluation. *New Directions for Program Evaluation*, 1986(30), 73-84. <https://doi.org/10.1002/ev.1427>
- Liu, C. Y. ve Chen, H. L. (2020). Effects of peer learning on learning performance, motivation, and attitude. *International Journal of Education Economics and Development*, 11(4), 420-443.
- Mazur E. (2019). *Akran öğretimi kullanıcı el kitabı*. Pegem Akademi Yayınları.
- Merriam, S. B. (1998). *Qualitative research and case study applications in education*. Jossey-Bass Publishers.
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2018). Güzel sanatlar lisesi çalgı eğitimi gitar dersi öğretim programı. <https://mufredat.meb.gov.tr/Dosyalar/20201214235924830-%C3%87ALGI%20E%C4%9E%C4%B0T%C4%B0M%C4%B0%20G%C4%B0TAR.pdf>

- Nielsen, S. G., Johansen, G. G. ve Jørgensen, H. (2018). Peer learning in instrumental practicing. *Frontiers in Psychology*, 9, 339.
- Ocak, G. ve Akkaş Baysal, E. (2020). Eylem araştırması süreci. G. Ocak (Ed.), *Eğitimde eylem araştırması ve örnek araştırmalar içinde* (s. 51-99). Pegem Akademi Yayıncılık.
- Onibala, A. G. A., Kaunang, M. ve Dumais, F. (2023). An analysis of the guitar music learning of beginner using problem-based learning. *SoCul: International Journal of Research in Social Cultural Issues*, 3(2), 821-826. <https://doi.org/10.53682/soculjrccsscli.v3i2.7990>
- Öncül, B. (2022). Akran destekli öğretim. A. Kızılkaya Namlı (Ed.), *Eğitimin kavramsal temelleri 5: Öğretim teknikleri içinde*. Efe Akademi Yayınları.
- Özcan O. (2017). *Akran öğretimi yöntemiyle asitler ve bazlar konusunun 12.sınıflarda öğretimi: Bir eylem araştırması* (Tez No. 459518) [Doktora tezi, Atatürk Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Özçelik Herdem, D. (2018). Çalgı eğitiminde zamanı etkin ve verimli kullanma ile akademik başarı arasındaki ilişki ve bir teknik öneri "Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Örneği". *Turkish Studies*, 13(26), 941-952.
- Öztürk, A. (2003). *Anadolu Güzel Sanatlar Lisesindeki öğrencilerin eğitim programlarını değerlendirmeleri ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları* (Tez No. 459518) [Yüksek Lisans tezi, Marmara Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Quiñones-Ramírez, F., Duran D. ve Viladot, L. (2023). Co-teaching with high school students for music teaching. *Education Sciences*, 13(10), 972. <https://doi.org/10.3390/educsci13100972>
- Razak, R. A. ve See, Y. C. (2010). Improving academic achievement and motivation through online peer learning, *Procedia- Social and Behavioral Sciences*, 9, 358-362 <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2010.12.164>
- Saab, N., Van Joolingen, W. R. ve Van Hout-Wolters, B. (2005). Communication in collaborative discovery learning. *British Journal of Educational Psychology*, 75, 603-621.
- Saat, H. (2022). *İlköğretim fen öğretiminde akran eğitiminin öğrencilerin başarısına, bilgilerin kalıcılığına ve tutumuna etkisi* (Tez No. 754469) [Yüksek Lisans tezi, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Saccardi, D. J. (2022). *The effects of reciprocal peer-assisted learning on the music performance outcomes of fourth grade orchestra students* [Doktora tezi]. University of Texas.
- Saccardi, D. J. (2023). Observation and Analysis of Reciprocal Peer Teaching in University Guitar Classes. *Bulletin of the Council for Research in Music Education*, 235, 46-60.
- Saldana, J. (2019). *Nitel araştırmacılar için kodlama el kitabı* (A. Tüfekci Akca ve S. N. Şad, Çev.). Pegem Akademi.
- Storey, A. D., Eckel-Sparrow, H. ve Ransdell, H. K. (2021). Cultivating student agency and responsibility through peer-to-peer teaching. *International Journal for Students As Partners*, 5(1), 97-106. <https://doi.org/10.15173/ijsap.v5i1.4478>
- Topalak, Ş. (2013). Güzel sanatlar lisesi çalgı eğitimi/öğretiminde karşılaşılan sorunların incelenmesi. *SED-Sanat Eğitimi Dergisi*, 1(2), 114-129.
- Topalak, Ş. İ. ve Yazıcı, T. (2014). Güzel sanatlar lisesi müzik öğretiminde karşılaşılan sorunların öğretmen görüşleri açısından değerlendirilmesi. *Journal of Computer and Education Research*, 2(3), 114-135.
- Topping K. J. (2005). Trends in peer learning, *Education Psychology*, 25(6), 631-645. <https://doi.org/10.1080/01443410500345172>
- Topping, K. J. (2023). Advantages and disadvantages of online and face-to-face peer learning in higher education: A review. *Education Sciences*, 13(4), 326. <https://doi.org/10.3390/educsci13040326>
- Torsney, M. (2015). *What self-reported effect does peer mentoring have on a secondary music program?* [Yüksek lisans tezi]. Southern Adventist University.
- Tsuei, M. (2012). Using synchronous peer tutoring system to promote elementary students' learning in mathematics. *Computers & Education*, 58(4), 1171-1182.
- Tuisku, V. ve Ruokonen, I. (2017). Toward a blended learning model of teaching guitar as part of primary teacher training curriculum. *The European Journal of Social & Behavioural Sciences*, 20(3), 2520-2537. <https://doi.org/10.15405/ejsbs.222>
- Turner, J. (2023). *Fourth-grade and fifth-grade cover-band classes: An action-research project inspired by popular music education and music learning theory* [Doktora tezi]. University of South Carolina.
- Woo, P. S., Mohd Rameli, M. R. ve Mohd Kosnin, A. (2022). A meta-analysis on the impact of peer instruction on students' learning. *Sains Humanika*, 14(3), 21-27. <https://doi.org/10.11113/sh.v14n3.1943>

- Yayla, K. (2017). *Mıknatıslar ve akımın manyetik etkisi konusunun öğrenilmesinde akran öğretimi yönteminin etkililiğinin incelenmesi* (Tez No. 463302) [Doktora tezi, Atatürk Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Yeşiloğlu, Ö. (2015). *Lise düzeyinde elektrikle ilgili kavramların öğretimi üzerine akran öğretimi (peer instruction) yönteminin etkisi* (Tez No. 418258) [Doktora tezi, Atatürk Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2006). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (6. bs.). Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırım, T. ve Canpolat N. (2017). Akran öğretiminin etkililiğine ilişkin öğrenci görüşleri. *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi* 12(24), 515-526.
- Yıldız, T. (2019). *Programlama öğretiminde akran öğretimi yönteminin öğrencilerin derse karşı tutum, akademik başarı ve programlama özyeterliklerine etkisi* (Tez No. 548603) [Yüksek lisans tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Yılmaz, H. ve Zahal, O. (2023). Effects of flipped learning-based guitar instruction on motivation, attitude, and accompaniment skills. *Journal of Pedagogical Research*, 7(1), 307-321. <https://doi.org/10.33902/JPR.202319000>
- Yiğit, V. (2016). Güzel sanatlar lisesi bireysel ses eğitimi dersi öğretim programının uygulamasında karşılaşılan sorunların öğretmen görüşleri ile incelenmesi. *Fine Arts*, 11(2), 66-92.
- Yokuş, T. (2021). The effect of metacognitive strategies-based teaching practice in guitar education on performance achievement. *Psychology of Music*, 49(6), 1605-1619.
- Zeichner, K. M. ve Noffke, S. E. (2010). Practitioner research. A. Campbell ve S. Groundwater-Smith (Ed.), *Action research in education volume 1* içinde. Sage.
- Zha, S., Estes, M. D. ve Xu, L. (2019). A meta-analysis on the effect of duration, task, and training in peer-led learning, *Journal of Peer Learning*, 12, 5-28.
- Zuber-Skerritt O. (Ed.). (1991). *Action research for change and development*. Routledge.

EXTENDED ABSTRACT

1. Introduction

Instrument training is provided as a part of vocational arts education in institutions that provide amateur instrument training, in schools as a part of general music education, and in institutions that provide vocational music education. Fine arts high schools, which are secondary education institutions affiliated with the Ministry of National Education, are among the institutions where instrument training is provided within the scope of vocational arts education. Fine arts high schools are important educational institutions that enrich the country's culture and art education, reveal the modern face of the country's people, and enable the education of talented individuals. In the music-oriented education provided by this institution, well-organized teaching programs, competent branch teachers, and appropriate physical conditions are needed for the healthy progress of the educational process. Deficiencies in these conditions have a negative impact on the education provided. The most important problem encountered in fine arts high schools is insufficient weekly lesson time allocated to instrument lessons. In addition, continuing the instrument lessons, which should be one-on-one, with a group of two or three people, makes time even more limited. Considering these existing problems, it is necessary to go beyond traditional teaching methods and use different methods and approaches to solve the problems encountered in classical guitar education given in fine arts high schools. Peer teaching practices can be effective in preventing individual differences between students, thus preventing the learning process from being negatively affected. In the peer teaching practices carried out in this study, innovative learning approaches that include technology were used without any space or time limits, going beyond traditional methods, and peer teaching was carried out through online applications. When the literature is examined, the lack of online peer teaching applications in the field of music education draws attention. This deficiency in the literature highlights the importance of this study. The aim of this study, designed in an action research pattern, was to explore the effects of online peer teaching and classical guitar education practices in fine arts high schools. For this purpose, the problem of the research was determined as "What is the effect of classical guitar lessons with online peer teaching on the learning process?"

2. Method

In this study, which aims to reveal the effects of using online peer teaching in classical guitar education on students, a qualitative research method was used, and the research was designed with an action research model. The study participants consisted of six classical guitar students studying in the 2022-2023 academic year at Konya Çimento Fine Arts High School, where one of the researchers worked. The data of the study were collected using a level determination checklist, video recordings, researcher diary, and semi-structured interview form. Thematic analysis was used to analyze the data obtained with the researcher's diary and observation form, and percentage calculations were used to digitize the qualitative data in the analysis of the data obtained with the level checklist. Data triangulation, external auditing, rich and intense descriptions, and long-term interaction strategies in the field were used to ensure the validity of the research.

3. Findings, Discussion and Results

According to the data obtained in the research, it was determined that all peers who learned had an increase in their classical guitar-playing skills. It was observed that the participants' opinions about the online peer teaching process were collected under the themes of 'development of guitar techniques and playing skills, ' 'study habits, ' 'contribution to guitar lessons, ' 'communication skills, ' and 'online lessons. It was determined that teachers' views on online peer teaching were shaped by the themes of 'increasing interest and motivation in the course, ' 'increasing the efficiency of the course, ' and 'communication skills.'

In this action research, it was concluded that online peer teaching and guitar education were found to be useful by the participating students and the teacher and that the process contributed to the elimination of the problems experienced in guitar education. The results show that online peer teaching practices in the classical guitar course of fine arts high school instrument education can be an alternative teaching method that provides positive contributions to the guitar course.

In line with the research results, it is recommended to use online peer teaching to solve the problems encountered due to the lack of time in instrument training in fine arts high schools and in developing playing skills and study habits in instrument training. In addition, it may be suggested that researchers conduct quantitative studies examining the effects of peer teaching practices on students' attitudes towards the instrument, motivation, and communication skills.